

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Birleşim
28 Kasım 1989. Salı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. GELEN EVRAK	2165-2167
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A. ONAYA SUNULANLAR	
1. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının Liman Düzenleme (Değişiklik) Yasa Tasarısı ve ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	2169
2. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Kıbrıs Türk Tabipleri Birliği (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	2170
3. Özel Gündem maddesi olan 1'inci Olağanüstü Birleşim birleştirilmiş kapalı oturum tutanaklarının okunması.	2195-2197
B. BİLGİYE SUNULANLAR	
Ekonomi ve Maliye Bakanlığının 1989 Mali Yılı Ekim Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Ekim 1989 devresi Bütçe uygulama sonuçlarını gösterir mali tablolara ilişkin tezkeredir.	2171

C. GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Naci T. Usar'ın Polis Emeklilerinin sorunları ile ilgili gündem dışı konuşması. 2171-2178
2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Salih Usar'ın Sosyal Sigortalılarla ilgili gündem dışı konuşması. 2178-2184
3. Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rızkı'nın Rum tarafından alınan sosyal sigorta hakları ile ilgili gündem dışı konuşması. 2185-2192

III. ÖNERİLER

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubunun, Mal Bildirimi Yasa Önerisinin ivedilikle görüşülmesine ilişkin önerisi. 2200-2203
2. Başkanlık Divanınının 1990 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda Görüşüleceği Gün ve Saatleri Belirleyen Çalışma Programına ilişkin Karar Önerisi. 2204-2207

IV. TASARILAR

1. Kamu Görevlileri (Değişiklik No:3) Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 2208-2222
2. Sosyal Yardımlar Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 2223-2250
3. Huzurevi Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 2252-2273

I. GELEN EVRAK
RAPORLAR

1. Personel Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı (Y.T.No:367/4/89) ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.1989)
2. Liman Düzenleme (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:292/3/88) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.1989)
3. Kıbrıs Türk Tabipler Birliği (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:300/4/88) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.1989)

BAŞKANLIK DİVANI KARARLARI

4. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, 1990 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda Görüşüleceği gün ve Saatları Belirleyen Çalışma Programına ilişkin Karar Önergisi (BDK No:8/5/89) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.1989)

SORULAR VE YANITLARI

5. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "Kıbrıs Türk Hava Yollarının Bedava Bilet Dağıtımı" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:288/5/89) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.89) (Başbakanlığa)
6. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, "Beyarmudu Belediyesi İdare Amiri" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:289/5/89) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.1989) (Başbakanlığa)
7. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ferdi S. Soyer'in, "Cypruvex'in Üzüm ve Elma Alımı" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:271/5/89) Tarım ve Orman Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.1989) (Soru Sahibine)

8. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, "Girne ve Gazi Mağusa Yöresinde Özellikle Belirli Köylerde Dolunun Neden olduğu Zarar" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:269/5/89), Tarım ve Orman Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.89) (Soru Sahibine)
9. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ferdi S. Soyer'in, "Cypruvex'te İşten Çıkarılan Memurlar" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:272/5/89) Tarım ve Orman Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.89) (Soru Sahibine)
10. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Enver Emin'in, "Sağlık Bakanlığı Memuru kimliğine bürünüp Eczanesine giden ve yasak ilaç satışı yapıldığı iddiasında bulunan sahte kimlikli kişiler" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No: 287/5/89) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.1989) (Başbakanlığa)
11. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Çetin Veziroğlu'nun, "Yeşilköy-Bafra Köyleri Arasında Açılan Su Arkları" ile ilgili Sözlü Sorusuna (S.S.No: 68/5/89), İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 22.11.1989)
12. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın, "XI. Kaynak Paketi" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:264/5/89) İskan Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.89) (Soru Sahibine)
13. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi ile Girne Milletvekili Sayın Ziya Rızkî'nin birlikte sundukları "Tepebaşı-Akdeniz ve Lapta-Karava Yörelerinde Dolunun Yarattığı Hasar ve Zarar" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:265/5/89) Tarım ve Orman Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.1989) (Soru Sahibine)
14. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın "Beyarmudu Belediye İdare Amirinin görevine Son Verilmesi" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:274/5/89) İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.1989) (Soru Sahibine)

15. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın, "Göçmenköy Kanalizasyonu" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:267/5/89) ve bu Soruya İskân Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 23.11.89) (Soru Sahibine)
16. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın, "Zephiros Oteli ile MAREMONTE arasında Evkaf'a verilen arazi ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No:263/5/89) İskan Bakanlığının Yanıtı (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.1989)

TEZKERELER

17. Ekonomi ve Maliye Bakanlığının 1989 Mali Yılı Ekim Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Ekim 1989 Devresi Bütçe Uygulama sonuçlarını gösterir Mali Tablolara ilişkin Tezkeresi (3627/1989) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.1989)
18. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Liman Düzenleme (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:292/3/89) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.1989)
19. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Kıbrıs Türk Tabipler Birliği (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No: 300/4/89) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.1989)
20. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubunun, Mal Bildirim Yasa Önerisinin (Y.Ö.No:65/5/89) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.1989)

- 2168 -

BİRİNCİ OTURUM

Açılış saati: 11.10

BAŞKAN- Meclis Başkan Vekili Dt. Sait GÜVEN

KÂTİP - Erbay Kanatlı

KÂTİP - Feridun Önsav

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 1'inci Dönem, 5'inci Yasama Yılı'nın 13'üncü Birleşimini açıyorum.

Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır. Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

Gündemin 1'inci maddesi Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır.

A. Okutulup Onaya Sunulacaklar.

1. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının Liman Düzenleme (Değişiklik) Yasa Tasarısı ve ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeredir.

Lütfen okur musunuz?

2169/...

KÂTİP-

Y.T.NO: 292/3/88

23 Kasım, 1989

Konu: Liman Düzenleme (Değişiklik) Yasa Tasarısı
hakkında ivedilik.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

Meclis Genel Kurulunda Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesine başlamadan önce Yasa Tasarısının yasalaşabilmesine olanak sağlamak gerekçesi ile Liman Düzenleme (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No: 292/3/88) üçüncü görüşmesinin İçtüzüğü'nün 86'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası gereğince ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını, Tasarıda maddi hata olmadığından İçtüzüğü'nün 98'inci maddesinin (1)'inci fıkrası gereğince üçüncü görüşmesinin Tasarının kısa adının okunması ile başlanmasına ve bütününün oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Curcioğlu
İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanı

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; bu öneri hakkında söz almak isteyen var mıdır? Yoktur ve onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

2. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Kıbrıs Türk Tabipleri Birliği (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin tezkeredir. Lütfen okur musunuz?

KÂTİP-

Y.T.NO: 300/4/88

23 Kasım 1989

KONU: Kıbrıs Türk Tabipler Birliği (Değişiklik) Yasa
Tasarısı hakkında ivedilik.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

Meclis Genel Kurulunda Bütçe Yasa Tasarısı görüşül-
meye başlamadan, adı geçen Yasa Tasarısının yasalaşmasına
olanak sağlamak gerekçesi ile, İçtüzüğün 86'ncı maddesinin
(2)'nci fıkrası uyarınca, üçüncü görüşmesinin, ikinci
görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını, tasa-
rıda maddi hata bulunmadığından İçtüzüğün 98'inci madde-
sinin (1)'inci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin Tasarı-
nın kısa adının okunması ile başlamasını ve bütününün
oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla
arzederim.

Hüseyin Curcioğlu
İdari Ve Sosyal İşler Komitesi Başkanı

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; bu öneri hakkında
söz almak isteyen var mıdır? Yoktur. Onayınıza sunuyorum.
Kabul edenler?... Reddeden? Reddeden var.

KÂTİP- Bir, bir.

BAŞKAN- Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

B. Okutulup bilgiye sunulacaklar:

Ekonomi ve Maliye Bakanlığının 1989 Mali Yılı Ekim
Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Ekim 1989 devresi bütçe uygulama
sonuçlarını gösterir malî tablolara ilişkin tezkeredir.
Lütfen okur musunuz?

KÂTİP- Ekonomi ve Maliye Bakanlığı 27/83

20 Kasım
20 Kasım, 1989

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin 1989 Mali Yılı Ekim ayı bütçe gelirleri ve Ocak-Ekim 1989 devresi bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin mali tablolar detaylı şekilde ekte sunulmuştur.

Bilgilerine saygıyla arz olunur.

Mehmet Bayram
Ekonomi ve Maliye Bakanı

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; sıra, gündem dışı konuşmalara gelmiştir. Dört gündem dışı konuşma istemi vardır. Bunlardan üçüne söz vereceğim. Sayın Naci Talât'a, Sayın Salih Usar'a ve Sayın Ziya Rızkî'ya söz vereceğim. Önce Sayın Naci Talât'ın, "Polis Emeklilerinin Sorunları ile ilgili gündem dışı konuşma istemidir. Lütfen okur musunuz?

KÂTİP-

24 Kasım 1989

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

Cumhuriyet Meclisinin 28 Kasım 1989 tarihli birleşiminde "Polis Emeklilerinin Sorunları" konulu gündem dışı bir konuşma yapmak dileğindedim. Başvurumun içtüzük uyarınca işleme konmasını rica eder, saygılar sunarım.

Naci T. Usar
Cumhuriyetçi Türk Partisi
Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN- Buyurun Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında Meclisimizin yabancısı olmadığı, herkesin bildiği bir konuda gündem dışı konuşma yapacağım.

Herkesin bildiği ama hiç kimsenin, daha doğrusu iktidar kanadı yönünden hiç kimsenin çözüm için adım atmadığı, hareketlenmediği bir konu polis emeklilerinin sorunları. Bu Meclis Kürsüsünden çoğu kez çeşitli milletvekilleri arkadaşlar tarafından dile getirildi. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu olarak biz belki düzeltilir umudu ile yasa önerisi sunduk, aylardır komitede bekliyor.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden) - Birinci sırada.

NACİ T. USAR (Devamla) - Ve ele alınmadı. Altındaki tasarılar görüşülür, ona bir türlü sıra gelmez. Polis emeklilerinin 20 Aralık 1984 tarihinden günümüze uzanan sorunları öyle çok da karmaşık sorunlar değil. 20 Aralık 1984'ten beri bu sorunların çözümü için çeşitli istemlerde bulunuldu ama sorunun çözümü yönünde herhangi bir önlem alınmadı.

Yine hepimizin bildiği gibi 51/1984 sayılı Polis Örgütü (Kuruluş, Görev ve Yetkileri) Yasasının 34'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası polis emeklileri arasında bir ayırım yapılacak şekilde yorumlanmıştır. Oysa Yasanın 34'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrası gayet açıktır, nettir, yorum hatası içine düşen Hükümettir ve Hükümetin hukukçularıdır. Diyor ki 34'üncü maddenin (4)'üncü fıkrası; "fiili hizmet koşulu aranmaksızın, 25 yılını görevde geçiren bir polis emekliye ayrıldığı zaman -25 yılın üstünde fiili hizmet yapan bir polis emekliye ayrıldığı zaman- her fazla -yani 25'in üstündeki her fazla- yılına karşılık olarak bir brüt aylık maaş ikramiyeye hak kazanır."

Yani 26 sene yapmış ise, fiili hizmet mücahitlik yılları ile beraber, fiili hizmet koşulu aranmaz, çünkü emeklilik hakkı kazandıran 25 yıl hizmet eden bir polis, 25 yılın üstünde hizmet eden bir polis, emekliye ayrıldığı zaman her fazla bir yılına yani 25 yılın üstündeki her senesine karşılık, aylık bir brüt maaş almaya, aylık almaya hak kazanır, ikramiye almaya hak kazanır. Açık şekilde madde bunu söylüyor. Açın 34'üncü maddeyi ve (4)'üncü fıkrasını okuyun. O zaman bu kuralın ne kadar açık ve net olduğunu göreceksiniz. 26 yıl yapmışsa şimdi geçerli maaş üstünden bir ay, emekliye ayrıldığı tarihte tabii. Bir aylık brüt aylık alacak. 27 sene yapmışsa iki, 30 sene yapmışsa beş brüt aylık ikramiye alacak. Aman efendim büyük bir mali külfet yükler Yasanın bu maddesi gibi gerekçelerle bu hak, Yasa ile verilen bu hak yerine getirilmedi, gasbedildi. Biz oysa, ne fuzuli yerlere, ne mali külfetlerle, ne harcamalar yapıldığını, ne paralar akıtıldığını gördük. Kamu mallarının, kamu servetlerinin nasıl gittiğini gördük. Gümrük yolsuzlukları ile devlet hazinesinin nasıl soyulduğunu gördük. İhale yolsuzlukları ile devlet maliyesinin nasıl soyulduğunu gördük. Son örnek, koca Salamis gitti, gümbür, gümbür. Salamis Bay Hotel gitti gümbür gümbür. Bütün bu işlerde devlet malını, kamu malını, devlet maliyesini düşünmeyen bir iktidar, nasıl olur da kanun ile verilmiş olan hakları, mali gerekçelerle, ödeme zorlukları gibi gerekçelerle, kabul etmez, bu hakkı yerine getirilmesi için gereken ödemeleri yapmaz. Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer. bu Yasa denmiş...

TOKAY VARIŞ (Girne)(Yerinden)-20 Aralık.

NACİ T. USAR (Devamla)- 20 Aralık 1984. O tarihten sonra emekliye ayrılan polisler bu ilgili kural uygulanmış, yani, 25 yılın üstündeki her senelerine bir aylık brüt maaş ikramiye olarak verilmiş, ama, 20 Aralık 1984'ten önce emekliye ayrılan polisler ile ilgili olarak aynı işlem yapılmamıştır ve denmiştir ki işte, yorumlar arka arkaya gelir ya, yani, minareyi çalan kılıfını hazırlar, yorumlar arka arkaya gelir. Geriye dönük makalede şamil bir özellik taşıyor ilgili madde, onun için bu maddesi uygulanamaz. Ya geriye dönük olarak, makalede şamil olarak, ne kadar yasalar geçirdi bu Meclis? Hak vermekten tutunuz, hak almaya kadar, devlete mali külfet, malü yükümlülük yükleyecek çeşitli kurallara, yasalara kadar, bir hayli örnek doludur geriye dönük olarak geçirilmiş, makalede şamil olarak geçirilmiş. Sıra, polis emeklilerinin bu hakkına geldiğinde, binbir gerekçe ile bu hak verilmiyor. Bu bir hak gasbidir Sayın Başkan, sayın milletvekilleri. Bu insanlar burada temsil edilmemektedirler. Onlar adına milletvekilleri olarak biz konuyu getiriyoruz ve iktidarı, bir kez daha uyarıyoruz. Tabii, çok alınganlıklar gösteriyoruz. Onun için Polis Emeklileri Derneği Faal Başkanı Oğuz Niyazi'nin kalp sektesinden ölümünü, hükümet kapılarında bu hakkı ararken çektiği çileye de bağlamak istemiyorum. Ama, uğraş içinde, didinme içinde bir dernek başkanı da yitiriyor bu zümre. 700 kişidir. 700 polis emeklisidir bu haktan yararlanacak olanlar. Ama, bu haktan yararlanmayanlar. Sağ kalanlar kendileri, kaybettiklerimizin ise, dul eşleri veya arkada bıraktıkları çocukları bu haktan yararlanacaklardır. Ama, ne yazık ki bu hak bir türlü verilmemektedir. Nerde çözülür değerli arkadaşlar bu gibi sorunlar? Bu gibi sorunlar parlamentoda çözülecektir. Bu iş yasayla yapılmıştır. Parlamento iradesini ortaya koymuştur. İcra organı, yani Hükümet, kanun koyucunun, yani parlamentonun iradesi hilâfına hareket etmektedir. O halde parlamento, oturup hükümeti denetlemelidir, kolundan tutup doğru yola çekmeli ve vatandaşın hakkını vermesini sağlamalıdır. Eğer denetim yolları ile bu işten ümit kesilmiş ise, o zaman bizim yaptığımız gibi, kanun teklifi verilir ve bu kanun teklifi parlamentoda görüşülür, eşitlemeyi sağlayacak bu kanun geçirilir ve 1984'te ve ondan sonra emekliye ayrılanlarla, 1984 öncesinde emekliye ayrılanlar arasındaki

Bunu sağlamak için CTP Meclis Grubu olarak Yasa Önerimizi sunduk. Komitede gündemde birinci sırasında olduğu halde ondan sonra gelenler zırp üstüne çıkıyor, zırp üstüne çıkıyor. Pire ısırıldı çık yukarı misali. Bizim Yasa Önerisi ise birinci sırada olduğu halde, hâlâ komitede ele alınıp görüşülüyor. Parlatonun boynunun borcudur, kendi iradesine hakim çıkmalıdır. Ama bu memlekette her şey parlamento dışında halledilir, böyle bir siyasî alışkanlık ve gelenek yerleşmiştir. Onun için parlamentoda bizim yırtınmalarımız sadece kubbede hoş bir seda gibi kalıyor.

Ben, Ulusal Birlik Partisinde parlamento iradesine önem veren arkadaşlarıma da seslenmek istiyorum. Daha ne kadar zaman bu parlamentoyu icranın ayağının altında ezdireceksiniz? Daha ne kadar zaman Meclisin icra organının amiri olduğunu, Meclisin icra organının üstünde olduğu, icra ve Meclis ilişkilerinde Meclis üstünlüğü prensibinin var olduğunu idrak edeceksiniz, ne zaman idrak edeceksiniz?

Polis emeklilerinin bir başka sorunları da sigorta konularıdır. Adam ayrılmıştır belli bir hizmet gördükten sonra polisten, ya emekliye ayrılmıştır, ya emekliye ayrılmadan vazgeçmiştir, Sosyal Sigortalar kapsamında işte çalışmaktadır. Oturdu bu Meclis kanun yaptı ve dedi ki; "Mücahitlikte geçen hizmet yılları prim ödenmiş yıllar sayılır." Yani bir kişi fiilen işlemese bile ve primini yatırmasa bile, mücahitliğinde geçen süre kadar sosyal sigorta menfaatleri bakımından çalışmış, kıdemli bir insan sayılır ve mücahitliğinde geçen bu süre içerisinde prim ödemez. Mücahitlikte geçen süreleri primi ödenmiş hizmet süresi sayılır. Bu Meclis bu kanunu yaptı ve yine 51/84 sayılı Polis Yasasının Geçici 1'inci maddesinde de yine bu Meclis dedi ki; polislerin 1963 ile 1976 yılları arasında yani 21 Aralık 1963 ile Güvenlik Kuvvetlerinin kuruluş tarihi

olan tarih arasında geçen süredeki hizmetleri mücahitlik hizmeti sayılır. Şimdi, bu kanun, polisler 1963-1976 arasındaki polislik hizmetlerini mücahitlik hizmeti saydı. Dedi ki o dönem içerisinde siz mücahit idiniz ve yaptığınız polislik hizmeti mücahitlik hizmeti sayılır. O halde mücahitlik hizmetleri ile ilgili bütün hak ve menfaatler polisler de uygulanmalıdır. Ayrıldı polisliğinden her ne sebeple olursa olsun, Sosyal Sigortalar altında, Sosyal Sigortalar Yasasına bağlı bir işte çalışmaktadır veya kendi kendini istihdam etmektedir. Polislikte 1963-1976 arasında geçen hizmet süreleri prim ödenmiş hizmet süresi olarak onun hanesine yazılmalıdır. Onu da kabul etmiyor. İlgili Bakanla da görüştüler, ilgili Bakan anlayışla karşıladı ama, Savcılık da demiş ki, Savcılık buyurmuş sık sık fetva verir, fetvalarından birisi Savcının demiş ki terhis belgesi ile mücahitliğini belgelemeleri lâzımdır ki bu haktan yararlansınlar. Oysa bunlarda tevsik belgesi vardır. Tevsik belgesi ile belgeleme geçerli değildir. Bu yorumu da Başsavcılık nerden almış? Zamanında Türkiye ile KKTC'nin sosyal güvenlik sistemlerini ilgilendiren konular ve anlaşmalar, sosyal güvenlik anlaşmaları görüşülürken bu memleketlerde, Türkiye'den gelen bir uzman hazreti, değinmiş ve buyurmuş ki terhis belgesi lâzımdır bu işte. Terhis belgesi olmazsa bu hakkı vermeyeceksiniz. Hoop, bizimkiler de, emret ağam, emret paşam, koştular ve bu yorumu yaptılar ve bu yorum ile dünya kadar polisin sosyal sigortada hakkını yediler. Bu ne gibi bir sorun yaratmıştır bu tevsik ve terhis belgesi? Biz, Anayasaya da koyduk. Mücahit Tazmin Yasasına da koyduk. İşkân, Topraklandırma ve Eşdeğer Mal Yasasına da koyduk ve dedik ki, mücahitliğe karşı biz puan vereceğiz ve bu mücahitlik puanlarının karşılığında da mal vereceğiz. Şimdi, 1963-1976 arasında yaptıkları hizmet, mücahitlik hizmeti sayılan, yasayla ha, yasayla, Meclis iradesi ile, mücahitlik hizmeti

sayılan polisler de mücahitlik puanı almak için yaptıkları başvurularda geri çevriliyorlar. Deniyor ki kendilerine, bu getirdiğiniz belge terhis belgesi değildir efendiler. Mağusa Sancağı zamanında, sancağa bağlı olarak hizmet gören polisler terhis belgesi verdik. Adı terhis belgesi. O bölgedeki polisler, mücahitlik hizmetleri ile ilgili konulardan istifade edecekler, başka bölgelerdeki polisler istifade etmeyecekler. Hani hukukun üstünlüğü, hani eşitlik? Seçimlere hazırlanıyoruz. Hani adalet, hak, hukuk? Bu yurttaşlarımız, bu Mecliste temsil edilmiyorlar. Onun için onlar adına zaman zaman bizler bu görevi yerine getireceğiz. 700 kişinin gasbedilen bir hakkıyla biz karşı karşıyayız. 700 kişi. Mücahitlik konularında ise sayı daha fazladır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; seçimlerden önce bu sorunun çözümü için biz başvuruyorduk. Seçimden sonra elbetteki bu sorunları çözecek, sözüyle özü birbirini tutan, hukukun üstünlüğüne, Meclis iradesine saygılı, sorunların çözümünü parlamentoda arayan hükümetler işbaşına gelecektir.

Değerli arkadaşlarım; bir hususu daha dikkatlerinize getirerek konuşmamı bağlamak istiyorum. Herkes muhatap olduğu zaman polislerle, polis emeklileriyle haklı olduklarını söylüyor. Herkes, Cumhurbaşkanından hükümet yetkililerine ve biz muhalif milletvekillerine, partilere kadar, herkes siz haklısınız diyoruz. E, haklıysalar bu insanlar, haklarını niye almasınlar? Zorluk nerdedir? Zorluk nerdedir Allah aşkına onu söyleyin bana. Bir kere, yorumu yanlış yapmaktasınız. Bu yorum yanlış. Kanun 1984 öncesi ile 1984 sonrasında emekliye ayrılanlar arasında bir fark gözetmiyor. Fark gözetse bile Anayasanın eşitlik prensibi yönünden gözetmediği bu fark geçersizdir. Mâlûldür, sakattır.

Onun için bu işi oturun yapın. Hayır illâ ki rahat olmak istiyorsanız bir kelimele değişikle, Yasada bir kelimele değişikle bu mümkündür. Gelin o değişikliği yapalım. Bizim önerimiz vardır bekler komisyonda, o değişikliği yapalım, bu işi bitirelim. Bu kanayan yarayı saralım, onaralım, tedavi edelim. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Naci Talât. İkinci gündem dışı konuşma istemi, Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Salih Usar'ın sosyal sigortalılarla ilgilidir. Lütfen okur musunuz Sayın Kâtip.

KÂTİP -

27 Kasım 1989

KKTC Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

Yapılacak ilk birleşimde Sosyal Sigortalılarla ilgili olarak gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum.

Gereğini saygı ile arz ederim.

Salih Usar
CTP Girne Milletvekili.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Salih Usar.

2179/...

SALİH USAR (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri sosyal devlet olduklarını sürekli tekrarlarlar, dururlar. Bir insan veya herhangi bir yönetim veya herhangi bir hükümeç kendine birtakım yakıştırmalar, birtakım nitelikler yakıştırmaz tek başına. Muhakkak ki söylenenlerin doğru olabilmesi için o şeye hak kazanılabilmesi için yapılan uygulamaların da söylendiğine denk olması, belli bir uyum içinde olması gerekmektedir. Eğer siz sosyal devletim diyorsanız, çalışanlara yaklaşımınızdaki tavrınızda, ihtiyat sahibi insanlara yaklaşımınızda, dar ve sabit gelirlileri yaşattığınız ortamda, takındığınız tavırlara göre de denk bir tutum içinde olmanız gerekmektedir. Burda çalışanların sadece Sosyal Sigortalara üye olmaları, sosyal sigortalılar kapsamına girenleri biz inceleme istiyoruz. Eğer Sosyal Sigortalılara üye olanlara Hükümetin yaklaşımı sosyal devlet olma niteliğine uygun olsaydı, biz de kalkıp size sosyal devletsiniz diyebilirdik ama sosyal devlet kendi yurttaşları arasında ayırım gözetmez. Sosyal devlet, kamu görevlilerine sağlananların, birtakım hakların sosyal sigortalar kapsamında olan çalışanlara da sağlanmasını gerektirir.

Değerli arkadaşlar; Pazar günü Sosyal Sigortalar Emeklileri Birliğinin Genel Kurulu yapıldı Lefkoşa'da. Biz de katıldık. Yıllarca çalışmış yaşlı insanlarımızı gördük orda ve bu insanların ortak bir yönünü, orda bir psikolojik yapısında olduklarını gördük. Bu yaşlı insanlarımız, topluma ve devletine küskün insanlardı. Yıllarca çalışmış, yıllarca emek vermiş, Sosyal Sigortalara belli dönemlerde yatırımlarını yapmış, ama bugün eline tutuşturulan çok cüzi bir emeklilik parası ile geçinmeye çalışan birçok, insanca, insan olmanın gerektirdiği birtakım ihtiyaçlarından feragat etmek durumunda olan yaşlı insanlarımızı gördük orda.

Ve bu insanlarımızda gene bir kanaat vardır değerli arkadaşlarım bu toplumun bu devletin kendilerine üvey evlat yaptığı yargısı vardır bu yaşlı insanlarımızda. Ve bu üvey evlar muamelesi görmenin ezikliği ve küskünlüğü içindeydi yine bu insanlarımız.

Değerli arkadaşlar; düşününüz sosyal devletim diyen Ulusal Birlik Partisi icraatlarına bakınız. Aynı mevzide 2 insan düşününüz. Bu insanlardan bir tanesi diyor ki Karayolları Dairesindedir, memur olarak girmiştir. Bir diğeri Karayolları Dairesine işçi olarak girmiştir. Memur olarak giren aynı mevzide bulunduğu işçi arkadaşına denk mi tutulmaktadır? Veya bunu ters ifade etmek gerekirse sosyal sigortalı olan işçi memurla aynı haklara mı sahip olmaktadır 0 aynı mevzide geçirdikleri süreler bakımından? Birine 2 yıl kamu görevinde bulunsa bile... son yapılan Yasa Değişikliklerini kastetmiyorum. 2 yıl kamu görevinde bulunsa bile emeklilik hakkı kazanmakta ve aynı mevzide, işçi bulunduğu aynı mevzideki süresi de, askerlikte geçen süresi de bire iki olarak hesaplanmakta ve onun üzerinden bir emeklilik hakkı kazanmaktadır. Halbuki sosyal sigortalı işçi yine Karayollarında çalışan bu işçi 10 yıl fiili yatırımda bulunacak ve ondan sonra mücahitlikte ve askerlikte geçen süreleri bire bir olarak hesaba katılabilecek, eğer 10 yıllık bir hizmeti yoksa ve diyelim ki 9 yıllık bir fiili yatırımı vardır. 0 takdirde mücahitlikte, askerlikte geçen süreleri heba olup gidecek. Bundan en küçük bir yararlanma sözkonusu olmayacaktır. Bunun yanında kamu görevinden emekliye ayrılan bir kişiye emeklilik ikramiyesi verilmekte ve emeklilik ikramiyesine ek olarak hayat pahalılığı ödeneklerinden yararlandırılan bir emeklilik maaşı verilmektedir. Halbuki yıllarca çalışmış, didinmiş bu topluma emek vermiş sosyal sigortalı emekliye ayrıldığı zaman kendisine e, küçük bir ikramiye verilmemekte, bunun yanında çok çok düşük olan emeklilik maaşına herhangi bir hayat pahalılığı ödeneği ödenmemektedir.

Bu da ortada duran bir eşitsizlik bir çifte standart olmaktadır. Eğer sosyal devlet olmak istiyorsanız, bu ülkeye sosyal devleti egemen kılmak istiyorsanız çifte standart, çifte ölçü uygulamayacaksınız, bundan kaçınacaksınız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yıllarca sosyal sigortalara prim yatırmış, çalışmış ve belli bir yaşa gelmiş olan yaşlı insanlarımız emekliye ayrılmaktadır. Ve kendilerine 150.000, 180,000 gibi çok çok düşük emeklilik maaşı bağlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri; kış ayına girmek üzere olduğumuz bu dönemde düşününüz bu yaşlı insanlar çift çubuklu bir soba ile günde 3 saat ısınmaya çalışsalar 20,000 TL'nin üzerinde sadece ısınma parası ödemek durumunda kalacaklardır. Nerde su parası, nerde diğer elektrikli eve aletlerinin kullanımından kaynaklanan elektrik harcamaları? Bizim ülkemizde bu uygulama varken değerli arkadaşlar; başka ülkelerden sosyal sigortalardan emekli olan ve bu ülkeye turist olarak gelen yaşlı insanlar da görmekteyiz. Vazgeçtik biz Ulusal Birlik Partisinin kendi insanımızı sosyal sigortadan emekli olan bir insanımızı dış ülkelere turistik amaçlarla seyahat edebilecek bir foruma getirmesinden vazgeçtik. Ama onları dürünmekten kurtarmalarını istiyoruz. İnsanca yaşayabilecekleri ele güne muhtaç olmayacak bir emeklilik hakkına kavuşturulmasının istemekteyiz. 1 okka etin 15-00 -16,000 Tür Kirası olduğu günümüzde 150,000 -180,000 emeklilik parası ile, yaşlılık parası ile nasıl geçinilebileceğini lütfen bize anlatınız.

Kalkıp %100 artırdık deseniz bile bu insanlara ciddi bir refah getiremeyeceğinizi de peşinen kabul ediniz diyoruz. Yaşlı insanımız sürekli rahatsızlanan, sürekli hastalanan insan gruplarıdır ve bu insanlar ilgi görmek istemektedirler, tedavi görmek istemektedirler, ilaç almak istemektedirler. Yaşlı insanlarımız hastaneye gider bugün sıra bekler. Biz, Ulusal Birlik Partisine şu çağırımı yapıyoruz. Geliniz Sosyal Sigortadan emekli olan yaşlı insanlarımıza sıra numarası vesaire olmadan öncelik tanıyınız diyoruz ve bunu talep ediyoruz. Sosyal Sigortadan emekli yaşlı insanlarımız hastaneye gittiği zaman sıra beklemeden onları alınız, doktor muayenesine tabii tutunuz ve ondan sonra eline reçetesini veriniz, gitsin ilacını da alsın ve tedavisini görmenin huzuru içinde hastaneden ayrılıp gitsin.

Değerli arkadaşlar; bugün 1 Ekim'den itibaren Rum Sosyal Sigortaları emeklilik hakkı vermektedir belli birtakım kategorilere giren 65 yaşını doldurmuş insanlara veya onların dul eşlerine, çok yanlış bir uygulama daha gözlemlemekteyiz. Rum Sosyal Sigortalarından emeklilik maaşı alan yaşlı insanlarımıza veya onların dul eşlerinin sağlık karneleri yenilenmemekte veya sağlık karneleri kendilerine verilmemekte, dolayısıyla hastanelerde tedavi görme olanakları ortadan kaldırılmaktadır. Bu son derece yanlış bir uygulamadır. Kaldı ki, bu yasaklamayı veyahut da böylesi bir uygulama yetkisini size verecek herhangi bir kural yoktur Sosyal Sigortalar Yasasında. Bu uygulamadan da derhal vazgeçilmesini biz talep etmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devletin Sosyal Sigortalara olan borcu 13,000,000,000'ı aşmıştır. Faizlerin %55 olduğu bu dönemde 13,000,000,000'in bir yıllık faizi 6,000,000,000-7,000,000,000 tutmaktadır ki sadece bu faizlerden yaşlı insanlarımıza ve Sosyal Sigortaların diğer menfaatlerinden yararlanan insanlara alabildiğine iyi bir artış sağlama ortamının da yaratılabileceği ortadadır. Dolayısıyla biz, Hükümeti, daha fazla savsaklamadan 1990 Bütçesine bu mükellefiyetini, Sosyal Sigortalılara karşı devletin bu mükellefiyetini yerine getirmelerini ve bütün borcunu kuruluşuna kadar ödemeleri için 1990 Bütçesine kaynak koymaya çağırırmaktayız.

Değerli arkadaşlar; bugün Sosyal Sigortalar işçimize gereken menfaatleri sağlayamadığı için 60 yaşını geçmiş, 65 yaşını geçmiş işçi insanlarımızı görmekteyiz. Bakanın peşinde koşar, milletvekilinin peşinde koşar, müdürün peşinde koşar sırf çalışma ortamı devam etsin, emekliye sevk edilmesin diye. Çünkü emekliye sevk edildiği zaman açlığa gideceğini, kendisini açlığın ve yokluğun beklediğini gayet iyi bilmektedir. 60-65 yaşına gelen işçilerimiz torpil aramaktadır, mevcut işini devam ettirebilmek için. Bu neden böyle olmaktadır? Çünkü Sosyal Sigortalardan emeklilik cazip değildir. Düşününüz emeklilik yaşına gelmiş bir işçimiz eğer insanca yaşayabileceği bir maaş alabilse elbette ki bir kenara çekilip de istirahat etmeyi tercih edecektir.

BAŞKAN- Lütfen bağlar mısınız ?

SALİH USAR (Devamla)- Peki Sayın Başkan.

Eğer bugün bu ülkede memuriyete dönük ciddi bir yönelme varsa bu çifte standarttan kaynaklanmaktadır. Eğer bu ülkede kalifiye eleman sıkıntısı çekilmektedir deniyorsa ve bu soruna ciddi çözümlenme getirilmiyorsa veya çözüm bulunamıyorsa sosyal sigortalar kapsamında çalışmanın cazip olmamasından kaynaklanmaktadır. Halbuki Türkiye'de anımsıyoruz kamu görevlileri dava açmaktaydılar işçi sayılabilmeleri için. Halbuki bizdeki uygulama tam ters olmaktadır.

Bağlayacak olursak Sayın Başkan , sayın milletvekilleri; bu çifte ölçüye derhal son verilmelidir. Bu ülkede tek tip sosyal güvenlik ister kamu görevinde olsun , ister memur olsun, ister öğretmen olsun, ister polis olsun ve isterse herhangi bir yerde özel sektörde olsun, kurumunda olsun işçi olarak çalışanların tek bir sosyal güvenliğe kavuşması gerekmektedir. Tek bir sosyal güvenliğe de giderken kamu görevlileri ile sosyal sigortalılar arasında orta bir yerde bir menfaat sağlama yönüne gidilmesini değil, sosyal sigortalıların kamu görevlilerinin sahip olduğu menfaatlar düzeyine çıkartılması ile bu soruna çözüm getirilmesine ve emekliye çıkan sosyal sigortalılara da emeklilik ikramiyesinin yanında insanca yaşayabilecekleri ve enflasyon karşısında küçülmeyecek bir enflasyona ve hayat pahalılığına karşı sürekli korunacak bir emeklilik maaşının yaşama kavuşturulmasını denk getirecek bir tek tip sosyal güvenlik sisteminin bu ülkede uygulatılmasının ve daha fazla geciktirilmeden bu uygulamaya geçilmesini talep etmekteyiz. Saygılar sunarım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Salih Usar. Sayın Bakan Sayın Ziya Rızkî'nın da aynı konuda konuşması olacaktır. İsterseniz 2'sine birden cevap verin.

3'ncü gündem dışı konuşma istemi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rızkı'nın "Rum Tarafından alınan sosyal sigortalar hakları" ile ilgilidir. Lütfen okur musunuz.

KATİP-

21.11.1989

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına,

Rum tarafından alınan sosyal sigorta hakları ile ilgili gündem dışı bir konuşmanın gelecek birleşimde yapılabilmesi için gereğini rica ederim.

Ziya Rızkı

TKP Girne Milletvekili

BAŞKAN- Buyurun Sayın Ziya Rızkı.

ZİYA RIZKI (Girne)- Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; tabiatı ile dört buçuk senedir bu kürsüden sosyal sigorta konusuna genelde değinmekteyiz. Sigortalıların haklarını sağlayabilmeleri için parti olarak büyük mücadele verdik. Şimdi yeni bir durum ortaya çıkmıştır. Daha önce konuşan CTP'li arkadaşımın değindiği konuları dört buçuk senedir bu borçların ödenmesi sigortalılara gereken devlet muamelesinin yapılması ve onların yaşam düzeyini yükseltmek için icap eden hususların yerine getirilmesi hususunda birçok bu kürsüden konuşmalar yaptığımı hepimiz hatırlamaktasınız. Şimdi 1 Ekim 1989 tarihinden itibaren Rum tarafından 1957 Sosyal Sigorta Yasasına uygun olarak Türk Sigortalılara maaşlar gönderilmektedir

Şimdiye kadar 400 sigortalıya Türk sentimde, Güneydeki Sigorta Dairesi tarafından maaşlar gönderilmiştir ve gönderilmeye de devam edilmektedir. Sigortalılar arasında bu maaşları alırken, birçok anlayamadıkları ve yapılan işlemlerin ne diye o şekilde yapıldığı hususunda sorularla karşı karşıya kalmaktayız. 16/1976 Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası 1976'dan beri yürürlükte olup birçok kişilerin bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırlarında bu Fona üye olma imkanını sağlamıştır ve 1976'dan beri bu vatandaşlarımız bu fona prim ödemektedir. Şimdi bazı vatandaşlarımız maaş alırken, diğer taraftan, bunların kendi fonlarına yatırdıkları primlerin dikkate alınmayacak havası içerisinde, oradan maaş alırsınız, buradaki maaşınız kesilir şeklinde bir tutum içerisinde girmiştir Sosyal Sigorta daireleri. Bunun izahını bu şekilde vermektedirler. Halbuki iki ayrı Yasanın ayrı ayrı menfaatleri var. Yedi sene Güneyde hizmet eden ve Sosyal Sigortaya üye olan bir aileye bugün 90 Kıbrıs Lirası verilmektedir. Yedi sene Güneyde 1957'de yürürlüğe giren Sigortalar Yasasına göre 90 Kıbrıs Lirası almaktadırlar. Bunların bir kısmı bu hizmeti bizim sigortamıza daha önce hesaplamışlar ve müşterek hizmetler sonucu bir menfaat almışlardır. Bu tarafta 12 sene yatırabilir, o tarafta 7 sene, 19 sene üzerinden burda bir menfaat yaşı da gelmiştir ve menfaat almıştır. Şimdi o menfaat tümü ile durdurularak yalnız yedi senelik menfaati gözönünde bulunduruluyor ve diğer taraftan maaş aldığınız için bu tarafta hakkınız yoktur diye bir hava yaratılmıştır. Hakikatte biz, tetkik ettik Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasasını esaslı olarak tetkik ettik ve Sosyal Sigorta Yasasında bilhassa 56/1985 (Değişiklik) Yasasında aynı süredeki sigortalı için iki menfaat verilemez diyor. Aynı süre, yani bir süre Güneyde, bir süre Kuzeyde, eğer aynı süre için bir menfaat sağlanacaksa bu müşterek bir menfaat olarak her iki taraftan da alınamaz. Ancak Sosyal Sigorta Yasasının emeklilikle ilgili maddelerinde 60 yaşında bir sigortalının 15 seneyi tamamladığı takdirde ayrı bir sigorta, Kuzeydeki Sigorta Yasasına göre ayrı bir sigorta emekliliği alma hakkı vardır.

Yaşı ileri olan 65'i geçmiş ve sigortaya devam edemeyenlerin ise eğer emeklilik maaşı alma hakkına sahip değilse bunun primlerine karşılık, bir meblağ alması öngörülmektedir. Bunu kısaca izah etmeye çalışırsak bu 2 yasanın verdiği hakları sigortalılara açık olarak ilgililerin anlatması, onlara ışık tutması ve onların haklarının kaybolmaması için gerekli tedbirlerin alınması şarttır. Sayın Bakan'dan bu hususlarda tabii cevap isteyeceğiz. Hangi esaslara göre, diğer taraftan, yalnız diğer tarafın sigorta primleri ile menfaat alan kişilerin Kuzeydeki primlerinin, menfaatlerinin ortadan kalkabileceğini hangi esasa göre düzenlemektedir. Eğer bu düşünce değilse, bu düzenleme ne şekilde yapılacaktır.? Bunları yalnız Mecliste bize değil, tüm sigortalılara açık olarak belirtilmesi ve onlara bir yol gösterilmesi icap eder. Çünkü gittiğimiz köylerde, oturduğumuz ve temas ettiğimiz kulublerdeki çeşitli kesimlerde bize bu sorular sorulmaktadır ve biz de yasaya uygun cevaplar vermekteyiz. Acaba bu şekilde mi anlamalıyız? 12 sene bugün prim ödeyen Kuzey'de sosyal sigortalı 3 sene sonra ikinci bir emeklilik mi alacak Rum tarafından almasına rağmen? Bunu öğrenmek istiyoruz. Rum tarafından gelen sigortalar aylık olarak bu tarafta ödenenin daha yüksekindedir. Bizim tespit ettiğimiz bir tek kişi, yalnız 7 sene hizmet etmiş olsa o tarafta 53 Kıbrıs Lirası alır. Tek bir kişi. Ki bu 200 kusur binin üzerindedir. Ve bu 1989'a ait bir meblağdır. 1990 senesinde bu değişebilir. Bir aile 10 sene o tarafta prim ödemişse, bu 90 Kıbrıs Lirası almaya başlamıştır. Fakat biz bunu ayırıyoruz. Güneydeki menfaati tamamı ile ayırıyoruz. O ayrı bir haktır. Orda adam çalışmış 10 sene, bu 10 sene kendisine bir hak kazandırmış. Uzun zamandan beri Rum tarafı bu hakkı vermedi, geç de olsa şimdi vermeye başladı. Bu o taraftaki hakkıdır. Fakat bu tarafta 1976'dan beri şahıs çalışırken, yatırdığı primlerin menfaatini sağlaması bu Yasaya göre şarttır. Bunu nasıl sağlayacak, ne zaman içerisinde sağlayacak. Eğer yaşı ilerlemişse ve prim yatırma hakkını kaybetmişse, yatırdığı primlerin karşılığını ne şekilde ödenecek, ne zaman ödenecek? Bütün bunlara cevap istemekteyim. Çünkü çok önemli bir husustur. Biz diğer taraftaki hakkımızı ararken ve orda bir kısım hakkımızı sağlarken diğer taraftan bu taraftaki prim haklarımızı da korumak mecburiyetindeyiz.

Benim yalnız bu konuya temas etmek, bugün için temas etmek düşüncesinde bu gündem dışı konuşmayı yaptım ve Sayın Bakandan bu sorularımın cevaplandırılmasını rica ederim. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Sağolun.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rızkı. Buyurun Sayın Bakan Güney Caymaz.

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten her iki konuşmacı arkadaşımız son günlerde çok güncel olan bir konuyu Meclise, gündeme getirdiler. Biz de memnun olduk. Son, 1 Ekim tarihinden beri Rum tarafından bir kısım Rum tarafına yatırım yapmış olan vatandaşlarımıza kendilerinin gasp edilen haklarının verilmesine başlanmasından sonra ülkemizde Sosyal Sigortalarla ilgili, özellikle maaş alanlarla ilgili epey güncel konuşmalar ve tartışmalar olmaktadır. Bu yeni bir uygulama oluyor. Muhakkak ki bu yeni uygulama içerisinde birtakım sorular da kafamızda olacak ve bu kafamızdaki soruları da biz gündeme getirmiş olacağız. Her iki konuşmacımızın da özellikle bazı olumlu görüşleri vardır. Biz de onlara katılıyoruz. Yani bu son meydana gelen olayların kamuoyuna aktarılması ve sigorta emeklilerinin bilinçlendirilmesi. Bu doğrudur. Biz, Bakanlık olarak bir çalışma yaptık. Bu günlerde bu açıklamaları özellikle bu kesime yapmış olacağız.

Sayın Salih Usar bütün konuşmalarını bitirirken son bir cümle söyledi zaten işin özü odur. Başka hiçbir şekilde Sosyal Sigorta emeklilerinin sorunun çözümüne imkan yoktur. Bu da

bizim hazırlamış olduğumuz ve bugünlerde Bakanlar Kurulundan geçireceğimiz tek Sosyal Sigorta Güvenlik Yasasının uygulanması ile beraber Sosyal Sigorta Emeklileri olayı böylece çözüme kavuşacaktır. Bunu, ben geçen sene de söyledim. Tek tip Sosyal Güvenlik Çalışması Yasasını hazırladık ve Bakanlar Kuruluna da bunu iletmiş durumdayız. Bu son DPÖ'nün görüşleri alındıktan sonra esas uygulamaya yakın bir gelecekte geçeceğiz. Aksi halde Sosyal Sigortalar ikramiye vermez, menfaat verir, dünyanın bilmiyorum hangi ülkesinde sosyal sigortalıları ikramiye alır, menfaat alır. Biz de menfaat veriyoruz. Doğumundan ölümüne kadar bütün menfaatleri sosyal sigortalılar almaktadır ama çoktur, azdır, onun tartışması ayrı bir konudur. Yalnız şunu söylemek isterim ki 1 Ekim'de Rum tarafından alınan ödeneklerle bizim 1990 Bütçesinde getireceğimiz artışların aradaki farkının böyle büyük oranda olmadığını, olmayacağını da size rahatlıkla söylerim. Tahmin ederim ki aradaki fark çok cuzi rakamlar olacaktır ki o zaman da ben tahmin ediyorum bu konunun tekrar Mecliste bu kadar abartılarak gündeme getirileceğini. Çünkü biliyorsunuz sosyal sigorta emeklilerinin en büyük sıkıntıları üç sene, dört sene, beş sene önce tabanda olan, yani çok düşüktü. Yani %100 artış yapsanız dahi bu sosyal sigorta emeklileri hiçbir zaman tatmin olmazdı. Biz, 1990 Bütçesinde yaptığımız artışlarla %118 bir artış getirdik.

Ki bugün yeterli mi? Hayır, bana göre yeterli değildir.

İkincisi; devlet borçlarının ödenmesi konusu vardır. Bu yıl devlet Sosyal Sigortaya olan borçlarını büyük rakamlarla ödemeye başlıyor, bu da sevindirici bir husustur.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Ne kadar ödeyecek Sayın Bakan?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Maliye Bakanlığının Bütçesinde vardır, bunu ödeyecektir. Tahmin ediyoruz ki geçmiş yıllarda hiçbir kuruş ödemeyen Maliye Bakanlığı, bugün 2,000,000,000, 3,000,000,000, 4,000,000,000 bu yıldan başlamak üzere bütçesine koymuştur ve bu da tabii Meclisin Sosyal sigortalara...

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Ne kadar yani, bir rakam söyleyin de bilelim.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla)- Milyar. Ben de kesin bilmiyorum ama Maliye Bakanlığı Bütçesine bu yıl Sosyal Sigortalara olan borcuna mahsuben para koyduğunu biliyorum.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Bir miktar söyleyin?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla)-Koymuştur.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Ödeneceğine dair bir şey söylemedi ama.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Onaltı kûsur milyar tahmin ediyorum.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Global rakam...

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Ne kadar borç ödeyeceği belli değildir.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Hayır efendim, hayır. Borçlarına mahsuben verilmiştir. Onun çalışmasını, bu şeyini yapacaktır.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - İfade olarak var ama ne miktarda ödeyeceği belli değildir Sayın Bakan.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Vardır var, bu sene verecek, bütçede para vardır.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - İşveren...

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet arkadaşlar herhalde bütçe çalışmalarında bunu Maliye Bakanına sormuşlardır.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Cevap vermediler. Bir dedi, iki dedi, üç dedi, dört dedi...

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Sürprizdir herhalde.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Hükümet bilmiyor.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sözlü olarak verilmedi.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Sosyal Sigortalara Maliye Bakanlığı sürpriz yapacaktır, biz de bekliyoruz yani.

Sayın Ziya Rızki'nın bu Sosyal Sigortalarda Rum tarafından emeklilik alanların haklarının bu tarafta kesilmiş olmasından bahsetti. E, biliyorsunuz bu Yasanın 54 (a) 1'inci maddesine göre bu olmaktadır. Biz burada bu şeyleri getirmiyoruz yalnız. Rum tarafında çalışmış olduğu süreleri düşürerek...

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Çıkarıyorsunuz.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Çıkarıyoruz. Salih Usar arkadaşım yine önemli bir konuyu dile getirdi, sağlık karneleri konusu. Bu doğrudur, incelemeniz ve gözlemlediğiniz yerindedir. Biz onu ilk İdare Meclisi Toplantısında gündeme getiriyoruz ve sağlık karnelerinin o taraftan maaş alanlara da verilmesi konusu kararını da alıyoruz. Bu büyük bir hatadır. bunun aksini de uygulamak olamaz. Teşekkür ederim iyi bir noktaya temas ettiniz, biz de bunu bu ilk toplantıda geçireceğiz. Bu büyük bir hata olurdu. Biz Rum tarafından maaş alan kesimin menfaatlerine herhangi bir hanel gelmesizin özellikle dul ve yetimlere , ölüm halinde eğer maaşlar az olursa Yasa gereği yine bunlara maaşlarının farkını da ödüyorum ve ödeyeceğiz de. Bunda vatandaşın mağdur olması kesinlikle düşünülemez ve böyle bir uygulamaya da gitmemize olanak yoktur. Ben kısaca şunu söyleyerek bağlamak istiyorum. Başta da söylediğim , güncel bir olaydır, bu güncellik içerisinde kafanızda birçok sorular vardır. Bu sorularınızı biz , soruları vatandaşımıza en kısa zamanda Bakanlık olarak açıklayacağız ki bunlar da bu şekilde huzura kavuşmuş olsunlar. Tekrar ediyorum, Sosyal Sigorta emeklileri hepimizin, kendi ailemizin, fertlerinin sorunudur. Hişbir şekilde bir kesimin sorunu değildir ve bu sosyal sigorta emeklilerine Meclisin gösterdiği bu yakınlığa da ve bu ilgiye de Bakanlık olarak teşekkür ederim. Dilerim hep beraber saygı duyduğumuz bu çatı altında iyi yasalarla ve iyi düşünce ve görüşlerle bu kesimi daha rahatlatmış oluruz. Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Günay Caymaz

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Bakan bir soru sorabilir miyim?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Buyurun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Şimdi, biraz önce dediniz ki; o taraftaki sürelerle...

- 2193 -

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet?

HÜSEYN ANGOLEMİ (Yerinden) (Devamla) - Çıkarılacak. Yani bir kimse Güney tarafından bugün aldığı sigorta emekliliğinden daha fazla maaş alırsa, o kimseye yine bu taraftan ödeme yapılacak mı?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) Bir daha sorar mısınız yani o tarafta?...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yani siz yapılmaması taraftarı mısınız?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Hayır, hayır. Açıklık kazanmasını istiyorum bu sorunun.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Yapmıyorlar da onun için soruyor.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Yapmıyorlar da onun için soruyorum ben.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Ne bileyim ben?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Bir daha sorunuzu sorar mısınız?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Siz dediniz ki o süre...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Dikkate alınarak bu taraftaki süreler ödenecektir. O mana çıktı oradan. Tabi devamlı sorulan bir soru vardır, açıklık kazansın diye, Sayın Talât üzüldüm beni yanlış anladı.

2194/...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Hayır. Yani vurgun sanki öyle o manâyı verdi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Şimdi o taraftan, örneğin bugünden itibaren ben sigorta emeklisiyim.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Maaşımı almaya başladım.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Bu maaşım, düne kadar bizim yönetimden aldığım maaştan daha yüksektir.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Ama benim o taraftaki çalışma yıllarım, örneğin 18'dir...

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - 18 yok zaten.

Dr. ERBAY KANATLI (Kâtiplik Kürsüsünden) - Olamaz.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Olamaz o da.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Evet, meselâ. Şimdi o tarafta çalıştığım süreyi çıkaracaksınız ve bana ek...

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Eksik ödeyecek.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Tamamlayacak mısınız?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Hayır. Az alırsan, ödeyeceğim üzerine...

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Farkını ödeyecek.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Çok alırsan, almıyorum.
Kesinlikle yoktur o. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Günay Caymaz.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu
iyi bir uygulama Sayın Bakan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; gündem dışı konuşma-
larımız tamamlanmıştır. Böylece gündemimizin I'inci maddesi
de tamamlanmıştır. Şimdi II'inci Kısma, Özel Gündem maddesi
olan...

KÂTİP - Sayın Başkan; ek sunuş vardır.

BAŞKAN - Ek sunuşlarımız vardır.

Sayın milletvekilleri; Özel Gündem maddesi olan,
1'inci Olağanüstü Birleşimin birleştirilmiş kapalı oturum
tutanaklarının okunmasına geçeceğiz. Kapalı olacağı için,
lütfen salonun boşaltılmasını rica edeceğim. 1'inci Olağanüstü
Birleşimin birleştirilmiş kapalı oturum tutanaklarının
okunmasına geçeceğiz. Kapalı oturum olacağı için salonun,
sayın basın mensuplarının ve arkadaki izleyicilerin bir
müddet salonu boşaltmasını rica edeceğim.

Salon lütfen boşaltılsın efendim. Lütfen salon
boşaltılsın efendim.

(Salon boşaltılır ve açık oturumdan kapalı oturuma geçilir.)

KAPALI OTURUM

Sayın milletvekilleri; gruplar arasında varılan mutabakat gereği, tutanaklar okunmuş kabul edilerek, kâtiplerce zarflanıp mühürlenmiştir. Bu konuda aksi görüşü olan var mıdır?

KÂTİP - Efendim; Sayın Erdal Süreç bu ara kendi metnini gözden geçirmiştir, tamamdır. Kapatılıp mühürlenmiştir.

BAŞKAN - Demek ki bu konuda aksi görüş yoktur. Kapatılıp mühürlenene bu tutanaklar, arşivde korunacaktır. Teşekkür ederim.

Böylece bu konu da görüşülmüş oldu. Böylece kapalı oturum bitmiştir. Tekrar açık oturuma geçiyoruz...

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ
(Yerinden) - Sayın Başkan; yangın sigortası var mı arşivde?

KÂTİP - Onu araştıralım.

BAŞKAN - Dikkate alalım efendim onu.

(Kapalı Oturumdan Açık Oturuma Geçilmiştir)

BAŞKAN - Evet sayın milletvekilleri; açık oturum olarak devam ediyoruz ve altıncı kısma geçiyoruz. Görüşülecek Tasarı ve Öneriler ile Komitelerden Gelen Diğer İşlere.

NACİ T.USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nesi okundu Allâh aşkına?

BAŞKAN - Okunmuş olarak kabul edilmesi önerisi kabul edilmiştir.

TİCARET VE SANAYİ BAKANİ ÖMER DEMİR (Yerinden) Sayın Başkan bir önerimiz var, toplantının 14.30'a ertelenmesini öneriyoruz.

KATİP - Tutanaklar oradaydı, herkes gidip inceleyecekti.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Hiç olmazsa getirecektiniz bize okuyalım ama.

KATİP - Orada açıktı, bir ay orada duruyordu. Sayın Süreç gitti okudu, kimse başka kullanmadı o hakkını.

- 2198 -

BAŞKAN - Bir hafta açıktı efendim.

KATİP - Siz de okumadınız mı?

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hayır.

KATİP - Geçen defa okumuştun, bu sefer okumadı.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Tamamdır efendim.

BAŞKAN - Daha vakit var. Uygun mu? İyi.

Sayın milletvekilleri; toplantıya 14.30'a
kadar ara veriyorum.

Kapanış Saati:12.25

2199/,,.

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 15.05

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, I'inci Dönem, 5'inci Yasama Yılı'nın, 13'üncü Birleşiminin 2'nci Oturumunu açıyorum. Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündeme kalındığı yerden devam edeceğiz.

Önce size iki ek sunuşum olacaktır. Bir tanesi, Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubunun, Mal Bildirimi Yasa Önerisinin ivedilikle görüşülmesine ilişkin tezkeredir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

28 Kasım 1989

KKTC Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

İVEDİLİK ÖNERGESİ

Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu olarak sunmuş olduğumuz, "Mal Bildirimi" Yasa Önerisinin, içtüzüğün 86'ncı madesi uyarınca ve aşağıdaki gerekçelerle, ivedilikle görüşülmesini öneririz.

1. Özker Özgür
2. Naci Talât
3. Fadıl Çağda
4. Feridun Önsav
5. Kemal Emirzade
6. Ferdi Sabit
7. Aktan Sadık
8. Ergin Abdullah
9. Salih Usar
10. Mehmet Civa

GEREKÇE

Yasa önerisi, mal bildiriminde bulunacak kişilerin belirlenmesi, bildirimlerin yenilenmesi, mal edinmelerin denetimi ile haksız mal edinme veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunma hallerinde yapılacak inceleme ve soruşturma işlemlerini düzenlemek amacı ile hazırlanmıştır.

Bu amacın geciktirilmeden hayata geçirilmesi için ivedilikle görüşülmesinde, yasalara, kamu yararı ve genel ahlâka uygunluğun sağlanmasında büyük yarar görüyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; bu öneri hakkında söz almak isteyen var mıdır?... Öneri hakkında söz almak isteyen yoktur.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan; iki satır söyleyeceğiz efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir zamanlar yine böyle bir Yasa önerisi sunmuştuk. Ancak bu Yasa önerisi, Sayın Devlet Başkanının hışmına uğramış, Yüksek Mahkemeden, Anayasa Mahkemesi sıfatı ile oturum yapan Yüksek Mahkemeden görüş gelmiş ve eşler de işin içine dahil edildi, gibi bir gerekçe ile bu önemli Yasa, bu kamu vicdanını rahatlatacak Yasa geçememişti. Şimdi yeniden geçmesini istiyoruz ve çok ivedi ve sağlam gerekçelerimiz vardır.

İşte Mağusa'daki gümrük yolsuzlukları. Bu gümrük yolsuzluklarından servet edinenler. İşte piyasada, altlarında 40,000,000, 50,000,000, 60,000,000 değerinde siyah, beyaz, kırmızı Mercedes'ler ve BMW'lerle gezen memurlar. İşte bir küçük baremle maaş çektiği halde, üç ayrı yerde dört katlı apartman inşa eden memurlar. Ama öte yandan, bareminden aldığı aylık ile kıt kanaat geçinen, binbir kılığa giren binlerce başka kamu görevlisi.

Bir hayli arkadaşımız hakkında çeşitli söylentiler vardır. Kimisini iskân mafiası ile ilintili gösterirler, kimisini başka türlü ilişkilerde servet sahibi olmuş gösterirler. Kimisi basına düşer, kimisi kahvelerde

dedikodu masalarında kalır. Onun için bir an önce bunun geçmesi lâzımdır. Bu Yasanın geçmesi lâzımdır. Biz talep ediyoruz CTP Meclis Grubu olarak, bu Mal Bildirimi Yasası geçmelidir. İvedilikle ele alınsın ve görüşülsün. Kamu vicdanı da rahatlasın, temiz insanlar arınsın. Temiz yollar dışında para, mal ve servet edinenler de böyle halkın önüne, kamuoyu önüne silkelensin. İnsanlar da ak koyunla kara koyunu birbirinden ayırdetsin.

İvedilik gerekçemiz bundan ibarettir. Ümit ederiz ki desteğinize mazhar olur. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât.
Buyurun Sayın Olgun Paşalar.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN
PAŞALAR - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mal Bildirimi Yasa Önerisi ile ilgili Hükümetimizin de bir çalışması olduğunu burda belirtmek istiyorum. Görüşlerin birleştirilerek Komisyon aşamasında görüşülmesine olanak sağlayabilmek açısından ivediliğin Hükümetin bu konudaki Yasa Tasarısını hazırlayıp sunuşuna kadar bizce bir şeyi yok. Önemli olan hakikaten bizlerin de bu konuda gösterdiğimiz hassasiyettir. Ve bunun biran önce hazırlanıp Meclis Genel Kuruluna getirilmesi lâzımdır. Çalışmalar süratle devam etmektedir. Bunu arkadaşların bilgisine getirmek istiyoruz. Bu aşamada ivedilik önerisine oy veremeyeceğiz. Saygılar sunarız.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Olgun Paşalar.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)
Getireceğiz.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden)
Ne zaman?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) -
Bu tutanağı alıp meydanlara götüreceğiz haberiniz
olsun, eğer gelmezse.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) -
Gelecek yahu, biz de isteriz.

BAŞKAN - Başka söz isteyen var mı Sayın
milletvekilleri? Yoktur. Öneriyi oylarınıza sunuyorum.
Kabul edenler?... Sayın lütfen.

KÂTİP - 16.

BAŞKAN - Reddedenler?... Çekimer?... Ret
21, kabul 16, oyçokluğuyla reddedildi.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR
(Yerinden) - Vergi Yasasında servet beyanı var
kardeşim.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Kaç kişiden
servet beyanı istediniz?

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Doğrudur
Yasada var ama uygulamıyoruz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet
Meclisi Başkanlık Divanınının 1990 Mali Yılı Bütçe
Yasa Tasarısınının Genel Kurulda Görüşüleceği Gün
ve Saatleri Belirleyen Çalışma Programına İlişkin
Karar Önergesidir. Lütfen okur musunuz?

KATIP -

DONEM : I
YIL : 5

TARİH: 28 Kasım 1989

BDK No:8/5/89

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ,
1990 MALİ YILI BÜTÇE YASA TASARISININ
GENEL KURULDA GÖRÜŞÜLECEĞİ GÜN VE
SAATLARI BELİRLEYEN ÇALIŞMA PROGRAMINA
İLİŞKİN KARAR ÖNERGESİ

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, 1990 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının, aşağıda belirlenen çalışma Programına bağlı olarak Genel Kurulda görüşülmesine karar verir ve İçtüzüğün 103'ncü maddesi gereğince almış olduğu kararı, Genel Kurulun onayına sunar.

Sait Güven
Cumhuriyet Meclisi Başkan
Vekili

1990 MALİ YILI BÜTÇE YASA TASARISININ GENEL
KURULDA GÖRÜŞÜLECEĞİ GÜN VE SAATLARI BELİRLEYEN
ÇALIŞMA PROGRAMI

- (1) Tasarının görüşülmesine, 11 Aralık 1989 Pazartesi günü başlanacak ve Tasarı üzerindeki çalışmalar, 22 Aralık 1989 Cuma günü tamamlanacaktır.
- (2) Tasarının görüşülmesi, hafta sonu tatilleri dışında her gün kesintisiz olarak sürdürülecektir.
- (3) Tasarı üzerindeki görüşmeler, ekli Cetvelde belirlenen programa bağlı olarak ve 10.00-13.00 - 14.30-17.00 saatleri arasında yapılacaktır.

Ancak, belirlenen çalışma saatleri içinde görüşül-
mekte olan program bütçenin görüşülmesi tamamlanamadığı
takdirde, günlük çalışmalara, İçtüzüğün 58'nci maddesinin
(2)'nci fıkrası uyarınca saat 17.00'den sonra da devam
edilecektir.

TARİH	GÜN	GÖRÜŞÜLECEK PROGRAM
11.12.1989	Pazartesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tasarıya ilişkin Komite Raporunun okunması 2. Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmelere, Ekonomi ve Maliye Bakanının sunuş konuşması ile başlanması. 3. Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmelerin tamamlanması ve Tasarının madde madde görüşülmesine başlanması.
12.12.1989	Salı	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program 01; Cumhurbaşkanlığı Bütçesinin görüşülmesi. 2. Program 02; Cumhuriyet Meclisi Bütçesinin görüşülmesi.
13.12.1989	Çarşamba	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program 03; Başbakanlık Bütçesinin görüşülmesi. 2. Program 04; Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
14.12.1989	Perşembe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program 06; İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi. 2. Program 07; Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
15.12.1989	Cuma	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program 08; Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi. 2. Program 09; Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
18.12.1989	Pazartesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program 10; Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi. 2. Program 11; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri bu öneri hakkında söz almak isteyen var mıdır? Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?.. Yok. Çekimser?.. Yok. Oybirliği ile kabul edildi.

Sayın milletvekilleri; şimdi 6'ıncı kısma görüşülecek tasarılar geçiyoruz. Bu kısımda önce birinci sırada yer alan Kamu Görevlileri (Değişiklik) No:3 Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin raporuna gelmiştir. Sayın Komite Başkanı lütfen raporunuzu sunar mısınız?

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN
CURCIOĞLU - Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ İDARİ VE
SOSYAL İŞLER KOMİTESİNİN
"KAMU GÖREVLİLERİ (DEĞİŞİKLİK) NO: 3)
YASA TASARISINA (Y.T.NO:350/4/89)"
İLİŞKİN RAPORUDUR.

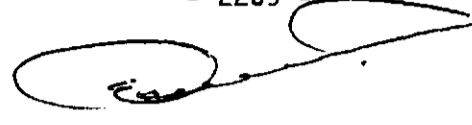
Komitemiz, 9 Kasım 1989 tarihli toplantısında görüşülmek üzere iletilen ve ivediliği alınan Kamu Görevlileri (Değişiklik No:3) Yasa Tasarısını (Y.T.No:350/4/89), Tasarının Ek'teki Gerekçesi ile Personel Dairesi Müdürlüğü'nün verdiği bilgiler ışığında görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Komitemiz, Tasarının 1'inci, 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü maddelerini aynen ve oybirliği ile kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının tümünü oybirliği ile kabul etmiştir.

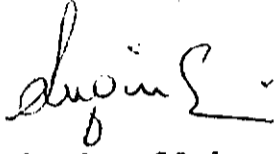
Komite üyelerinden Sayın Engin Abdullah, Tasarının maddelerine ve tümüne çekimsiz oy kullanmıştır.

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek kabullünü oybirliği ile Genel Kurula salık verir.

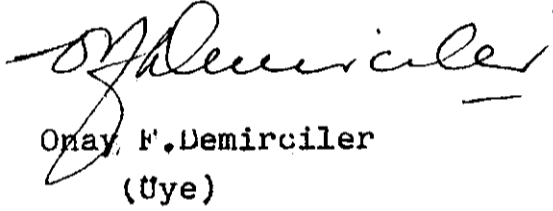
Hüseyin Curcioğlu
(Başkan)

(Toplantıya Katılmadı)
Kemal Emirzaue
(Başkan Vekili)

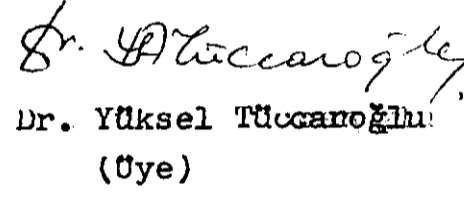

Ergin Abullah
(Üye)

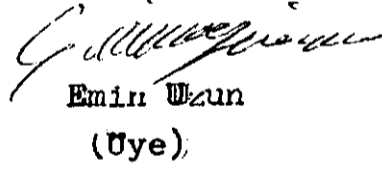
(Toplantıya Katılmadı)
Hüseyin Angolemlı
(Üye)

Onay F. Demirciler
(Üye)

Dr. Yüksel Tüccanoğlu
(Üye)

Emin Uzun
(Üye)

Genel ve Madde Gerekçeleri

1. Genel Gerekçe

7/79 sayılı Kamu Görevlileri Yasasında, Meteorolojik Hizmetler Sınıfına yer verilmemesi nedeniyle, Meteoroloji Dairesi'nin Kuruluş, Görev ve Çalışma esasları yasası taslağının Kadro Alt Komitesi'nde 1987 yılında ele alınması üzerine sorun gündeme gelmiş ve 7/79 sayılı Kamu Görevlileri Yasasına "Meteorolojik Hizmetler Sınıfı" adı ile yeni bir teknik ana hizmet sınıfı eklenmesi gerekli görülmüştür.

Bu gerekçe ışığında Meteorolojik Hizmetlerden sorumlu Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı'nca sunulan 756/87 sayılı önergeye ekli "Kamu Görevlileri(Değişiklik)" yasa tasarısı, Bakanlar Kurulunun E(K-3)50-89 sayı ve 18.1.1989 tarihli kararıyla onaylanarak KKTC Meclisine sunulmaktadır.

2. Madde Gerekçeleri

Madde 1: Değişiklik Yasasının isimlendirilmesini amaçlar.

Madde 2(1): ile yeni hizmet sınıfının, teknik hizmetler arasında yer almasını sağlamak üzere, 7/79 sayılı Kamu Görevlileri Yasasının 52(1) maddesine (k) bendi olarak ilâvesi ve emsâl teknik hizmet sınıflarında olduğu gibi yeni "Meteoroloji Hizmetleri Sınıfı(3 dereceli)" başlığı altında, (i) fıkrası ile sınıf kapsamındaki kamu görevlilerinin hizmetle ilgili özel niteliklerinin ve (ii) fıkrası ile de öğrenim koşullarının tanımlanması sağlanmaktadır.

Yeni hizmet sınıfının "Meteoroloji Hizmetleri Sınıfı" olarak isimlendirilmesindeki gerekçe ise, (ii) fıkrası ile belirlenen temel bilim dallarında yüksek öğrenim gerektiren teknik

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Komite Başkanı Hüseyin Curcioğlu. Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerinde söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Erdal Süreç.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri; 1979 yılında geçen Kamu Görevlileri Yasası daha yasalaştığı günden itibaren bu yasanın içeriğinin çok önemli anomalilerle dolu olduğu vurgulanmıştı. O günden bugüne 7/79 sayılı Kamu Görevlileri Yasası en çok değişikliğe uğrayan yasalar-
dan biri durumuna gelmiştir. Aşağı yukarı 19 kez Meclis Genel Kuruluna değişiklik için sunulmuş bir yasadır Kamu Görevlileri Yasası. Ancak değişiklik için Meclise sunulan bu yasada belli oluyor ki yine üstün körü ve üzerinde temele iner şekilde ciddi, tutarlı bir çalışma yapılmadan belli bakanlıklardan gelen

şikayetler doğrultusunda o Bakanlığın sorununu çözmek amacıyla geçici düzenlemeler yapılarak yasalar Meclise sunulmakta ve bu nedenle sık sık aynı yasayı, aynı gerekçelerle görüşmek durumunda kalmaktayız.

Sayın milletvekilleri hafızalarını bir yoklarsa bundan üç-dört ay önce yine aynı gerekçeyle başka bir dairenin değişiklik yasasını bu Meclis görüşmüştür, Tıp ve Sağlık Dairesinin ebe ve hemşirelere yönelik düzenlemesi bu Meclise sunulmuş ve geçmişti. Şimdi aradan bir kaç ay geçti, bu defa Meteoroloji Dairesindeki anomaliyi düzeltmek için başka bir değişiklik önümüze gelmektedir. Sayın iktidar partisi yetkilileri ve milletvekilleri lütfen bu yasada anomali olduğunu kabul edip de bu Meclise düzeltmek için getirdiğinize göre, bir zahmet yaptığınıza göre bu Yasayı temelden önümüze koyunuz da üç ay sonra veya iki ay sonra tekrar başka bir dairenin başka bir bakanlığın değişikliğidir diyerek önümüze başka değişiklikler getireceğinize tümünü bir araya toplayın ve hepsinin anomalilerini çözer bir yöntemle bu Meclisin Genel Kuruluna getirin, ilgili Komitede tartıştırın, sağlıklı bir şekilde ve bu şekilde bu Yasanın daha düzgün ve devletimize yakışır bir düzenleme içerisinde sokularak geçirilmesini sağlayın.

Şimdi 1979 yılında geçen bu Yasa da Meteoroloji servisinde ve bu çalışan personel için bir anomalilik, sonuçta hiç ilgisi olmayan bir hizmet sınıfına sokulmuşlar. Bakarsanız devlet dairesindeki başka dairelere, örneğin bir Liman Dairesine veya başka bir daireye aynı sorunu onlarda da göreceksiniz. Ama herhalde Liman Dairesindeki veya Liman Dairesinin bağlı olduğu Bakanlığa fazla baskılar olmadığı için onlar için

bugün önümüze öyle bir düzeltme gelmedi. Ama hiç şaşmayın bir kaç ay sonra o da gündeme gelecek ve düzeltilmesi için Meclisten onay aranacaktır. Bize göre bunlar anomalidir. Biz parti olarak buna düzeltileceği için oy vereceğiz ama iktidarın bu yanlış tutumunu, yanlış yaklaşımını ve yasaları ciddiye almadan, alelacele ve hiç üzerinde ciddi bir çalışma yapmadan Meclise sunma çalışma yöntemini de burdan eleştiriyoruz ve yaptığının da doğru olmadığını vurgulamak istiyoruz. Bu nedenle biz yasaya oy vereceğiz ama iktidarın bu tutumunu da eleştirmeyi bir görev sayarız. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Süreç.
Buyurun Sayın Ergin Abdullah.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan kısa bir müddet önce her ne kadar bugün görüşeceğimiz yasa değişiklik yasası teknik bir düzenlemeyi öngörür olmasına karşın, kısa bir anımsatma yapmak istiyorum. Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasası diye bir Yasayı daha görüşüyorduk. Gerek komite düzeyinde, gerekse kurul aşamasında getirilen değişikliklerin kamu yönetimini düzeltip mevcut anomalileri ortadan kaldırıp, çağdaş bir kamu yönetimine yolu açacak düzenlemeler olmadığını, tam tersine kölelik yasası olduğu, verimliliği artırma yerine, verimsizliği, kargaşayı, kausu getirebileceğini öngören düzenlemeler içerdiğini vurgulamıştık ve birkaç örnek vermiştik. Ne yazık ki o gün verdiğimiz örnekler halen geçerliliğini sürdürmektedir. Yani halen kamu yönetiminin çağdaş anlamda bir yapıya kavuşturulabilmesi için gerekli özen ve titizlik, yani objektiflik, yani bilimsellik ve benzeri kistaslar gözardı edilebilmekte

ve bunun yerine partizanlık, adam kayırmacılık, benden yana olanlar, bana karşıt olanlar gibi ayrımcılık bir politika Kamu Yönetiminde sırtıtmaktadır. Bir örnek vererek güncel olduğu için konuya açıklık getirmek istiyorum. Sosyal adaletten, haktan, hukuktan bahseden ve bu konuda onun her türlü erdeminden bahsederek dilinden düşürmeyen Sayın Hükümet üyelerimiz ne yazık ki iki ziraat mühendisini örnek bir bakanlığımız Mağusa'da görevinden alıp Şehircilik Dairesinde görev yapmak üzere görevlendirmişler. Bunu sorduğumuzda komite düzeyinde niye şikâyet ediyorsunuz? Kendilerine yeni bir meslek kazandırmak için, kazandıracakları meslekte topoğrafya üzerine yeni bir yetenek yeni bir uzmanlık dalı kazandırmak için ve onbeş günlük bir süredir efendim, kazara haksız olmayalım diye aldığımız yanıt aradan bir yıl, aşkın bir süre geçmiştir. Bu iki arkadaş halen daha bakanlık kapılarında o bakanlıktan bir başka bakanlığa, o bakanlığın bir dairesinden öteki bir dairesine koşturularak durdurulmuştur. Yani kapı kapı gezdirtirilmiş hatta masa verilmemiş, bir daire müdürü konuyu polise intikal ettirecek düzeyde daireden atılmasına kadar ilgili arkadaşlarımız aleyhinde takibat yaptıracağını duyurmuştur. Hasbel kader iki ziraat mühendisi de öyle piyangodan tombala çeker gibi bu iki arkadaşımıza isabet etti ve ne hal ise, ne hikmet ise ve o gün bugündür Tarım Dairesi, İskan Bakanlığı, Tarımsal Rehabilitasyon, Şehircilik Daireleri arasında mekik dokumaya devam ediyor. İki tane ziraat mühendisi bakanlıkların bilgisine geldiği zaman bakanlıklar, bakanlar daha doğrusu müsteşarlara suçlu atıyor, müsteşarlara gidildiğinde benim elimden bir şey yoktur Bakanın direktifini ben yerine getirdiğim gibi uygulamalar yapılmaktadır ve iki ziraat mühendisi arkadaşımız

şu anda açıkta sığınacakları, görev yapabilecekleri bir masa, bir oda aramakla meşguldürler. Bu örnek basit gibi gözükabilir ama çağdaş devlet olmanın gerçekten sosyal hukuk devleti olmanın göstergelerine baktığımız zaman herhalde bu tür emsal olan uygulamaları görmemiş mümkün değildir. Burdaki düzenleme de, bu verdiğim örnek misali diğer politikalarda olduğu gibi Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerini kamu yönetimine bakış açılarının bir yansımasıdır. Günü birlik önüne gelen günlük rutin işler içerisinde uzun vadeli plan ve programa dayanmayan gelişmiş güzel uygulamaların bir yansımasıdır. Kamu Görevlileri Yasası gündeme geldiğinde sınıflar, yeni hizmet sınıfları adapte edileceğinde değişikliklerle yükseltildiğinde 6 dönem içerisinde efendim işte Temel Sağlık Hizmetleri artı Yataklı Tedavi Kurumlarında görev yapan sağlık personelinin borem basamaklarını, hizmet sınıflarını yükseltelim dendi, diğerlerine dokunulmadı.

Bugün Teşkilat Yasası geçmiş, Meteoroloji Dairesinin Teşkilat Yasası uyarında gerekli kadrolar ihtas edilecek bir de bakılıyor ki böylesi bir hizmet sınıfı yok. Yasada, yeni bir hizmet sınıfı açalım. Yarın başka bir ihtiyaç gelecek gündeme, o ihtiyaca göre yeni bir düzenleme. Yani çağ kamu yönetimine genel, çok boyutlu perspektif içerisinde bakıp sorunlar bir çırpıda çözümlenme peyder pey, parça parça ele alınıp çözümlenme yeğlenmektedir ki, bu bize göre, Cumhuriyetçi Türk Partisine göre çağdaş bir yaklaşım olmadığı gibi kamu yönetiminde

gösterilen beceriksizliğin ve basiretsizliğin de bir örneğini oluşturmaktadır. Bu anomali giderildiği takdirde bir ihtiyaca belki cevap verilecektir ama bunun yanında kamu yönetiminde mevcut diğer gereksinim ve ihtiyaçların, yani kamuda çalışanların çağdaş ölçütler içerisinde verimli hizmet sunabilmeleri ve diğer gereksinmelerini karşılayabilecek koşullar gerçekleştirilecek midir? Uygulamalar ve göstergeler, odur ki ne yazık ki kamu yönetiminde çalışanların ihtiyaçlarına yanıt verecek çözümler Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri tarafından getirilmeyecektir. Bütün bu olumsuzlukları ortaya koymuş ve koyabileceğimiz daha yığınla olumsuzluk olmasına karşın başında belirttiğim gibi teknik bir düzenleme, bir sınıf, bir hizmet sınıfı düzenlemesi olduğu için Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak biz de bu getirilen düzenlemeye olumlu oy kullanacağımızı belirtir, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin Abdullah. Buyurun Sayın Bakan Nazif Borman.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; meteoroloji hizmetlerinin Kamu Görevlileri Yasasında yer almasını teminen yıllardan beri çeşitli hükümetlerde çalışmalar yapıldı, hatta Kurucu Mecliste de hatırlıyorum ve kadük olmuş bir konudur. Ancak ben şunu belirtmek istiyorum; gelişen ve değişen dinamik bir süreç var Kuzey Kıbrıs'ta. 79'da Federe Devlettik, değiştik geldik Cumhuriyet olduk. Yani bu gelişen ve değişen şartlara göre bu dinamizime ayak uydurmak mıdır çağdaşlık? Yoksa uydurmamak mıdır? Ben bu yaklaşımı ters görüyorum. Elbette ki bu değişen şartlara göre yasalarımızda toplumun ihtiyaçlarına

cevap verecek şekilde düzenlenmelidir. Şimdi ve yıllarca hatırlarsanız, hep beraber hatırlarız, acaba bu dairelerimizin kuruluşları yasayla mı olsun, tüzükle mi olsun diye bu çatı altında çok münakaşalar yapıldı. Anayasa acaba hangisini öngörür, hangisini öngörmez.. Neticede ki bizim bu Önergemize de bakarsanız, son 1987'de sunduk Hükümete bugüne kadar uzadı geldi. Bu zümrenin de hakikaten 79'da, o zamanki şartlara göre yapılan düzenlemeler içerisinde bugün ayrı bir sınıf olarak teşekkül etmesinde bir zaruret olduğu ortaya çıktı ve mademki biz her dairemizi kendi teşkilât yasasına kavuşturuyoruz, elbette ki bu gelen Yasada da bu düzenlemeyi yapmak bir zaruretin sonucudur. O bakımdan tabii arkadaşların bu konudaki olumlu oylarına teşekkür ederken bu düzenlemenin de haklı bir gerekçesi olduğunu vurgulamak için söz aldım. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Nazif Borman.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir. Lütfen 1'inci maddeyi okur musunuz?

KATİP -

Esas
Yasanın
52'nci
maddesinin
değiştirilmesi

2. (1) Esas Yasa, 52'nci maddesinin (1)'nci fıkrasına aşağıdaki yeni (k) bendi eklenmek suretiyle değiştirilir:

"(k) Meteoroloji Hizmetleri Sınıfı (üç dereceli):

(i) Ülkede vuku bulan atmosferik, sismik, jeomanyetik ve sair fiziki, dinamik, doğal olayları, afetleri ve bunlarla ilgili elemanları izleyen, saptayan ve tahmin eden ve meteorolojik hizmetleri, kamu yararına, milli güvenlik esaslarına ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yasalarına ve uluslararası mevzuata uygun olarak yürüten kamu görevlilerini kapsar.

(ii) Bu sınıfa girebilmek için Meteoroloji Mühendisliği, Fizik, Meteoroloji, jeofizik, klimatoloji, astronomi, elektronik ve benzeri uygun konularda bir üniversite, akademi veya yüksek okul bitirmiş olmak koşuldur."

- (2) Esas Yasa, 52'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının (d) bendi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (d) bendi konmak suretiyle değiştirilir:

"(d) Teknisyen Hizmetleri Sınıfı (dört dereceli):

(i) Bu Yasaya bağlı kurumlarda sanatları ile ilgili olarak mesleki yetkileri içinde üretim, yapım, bakım ve onarım hizmetleri ile yardımcı nitelikteki meteoroloji hizmetlerini yerine getiren kamu görevlilerini kapsar.

(ii) Bu sınıfa girebilmek için bir teknik orta öğrenim kurumundan mezun olmak veya lise mezunu olup sınav sonucu yukarıda belirtilen hizmetleri yerine getirebilecek teknik ve mesleki yeteneğini kanıtlamış olmak koşuldur."

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde söz isteyen var mı?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oybirliği ile kabul edildi.

KATİP -

Esas Yasa-
nın II.
cetvelinin
değiştiril-
mesi

3. Esas Yasa, II. Cetvelin Mesleki ve Teknik Hizmet Sınıfları ana başlığı, "A. Yüksek öğrenimli" alt başlığı altında yer alan Radyo ve Televizyon Hizmetleri Sınıfından hemen sonra aşağıdaki çizelgede gösterilen yeni Meteoroloji Hizmetleri Sınıfı ve bu sınıfın baremi sınıf içi dereceleri ve derecelerin baremleri konmak suretiyle değiştirilir:

Hizmet Sınıfları	Sınıfların Baremleri	Sınıf içi dereceler	Derece-lerin baremleri
Meteoroloji Hizmet-leri Sınıfı	11-16	I.Derece	16
		II. Derece	13-14-15
		III. Derece	11-12-13 "

BAŞKAN - 3'üncü madde üzerinde söz isteyen var mı?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oybirliği ile kabul edildi.

KATİP -

Yürürlüğe
giriş

4. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 4'üncü madde üzerinde söz isteyen var mı?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oybirliği ile kabul edildi. Böylece madde
madde görüşülmesi tamamlanmıştır.

Şimdi sıra üçüncü görüşülmesine gelmiştir. Üçüncü görüşülmesi kısa isim okunmak ve bütünü oylamak suretiyle yapılacaktır. Lütfen kısa okur musunuz?

KATİP -

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Kamu Görevlileri (Değişiklik No:3) Yasası
7/1979 olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak
3/1982 anılan Kamu Görevlileri Yasası ile birlikte okunur.
12/1982
44/1982
42/1983
5/1984
29/1984
50/1984
2/1985
10/1986
13/1986
30/1986
31/1987
11/1988
33/1988
13/1989
34/1989

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; tasarının bütünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edildi. Hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri şimdi de ikinci sırada yer alan Sosyal Yardımlar Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin raporunu görüşeceğiz. Sayın Komite Başkanı lütfen raporunuzu sunar mısınız?

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU -
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ İDARİ VE SOSYAL İŞLER
KOMİTESİNİN "SOSYAL YARDIMLAR YASA TASA-
RISINA (Y.T.NO: 344/4/89)" İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 9 Kasım 1989 tarihli toplantısında görüşülmek üzere iletilen ve ivediliği alınan Sosyal Yardımlar Yasa Tasarısını (Y.T.No:344/4/89) , Tasarının Ek'teki Gerekçesi ile Sosyal Hizmetler Dairesi yetkililerinin verdiği bilgilerin çerçevesinde görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Komitemiz, 11'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü ve 5'inci maddelerini yapılan teknik düzenlemelerle birlikte oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komitemiz, 6'ncı maddede yer alan tüzük yapma yetkisi ile ilgili düzenlemenin 8'inci maddede de yer aldığı gerekçesiyle, 6'ncı madde ile 8'inci maddeyi birleştirmiştir.

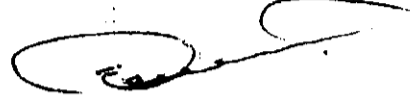
Komitemiz, yeni 6'ncı maddeyi oyçokluğu ile kabul etmiştir.

Komitemiz, eski 6'ncı madde ile birleştirilerek, "tüzük yapma yetkisi" yan başlığı ile düzenlenem, eski 8'inci yem 7'nci maddeyi, ve "yürürlüğe giriş" yan başlıklı yeni 8'nci maddeyi oyçokluğu ile kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının tümünü oyçokluğu ile kabul etmiştir.

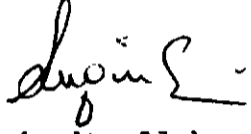
Komite üyelerinden Sayın Ergin Abdullah, Tasarının maddelerine ve tümüne olumsuz oy kullanmıştır.

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek kabulünü oyçokluğu ile Genel Kurula salık verir.

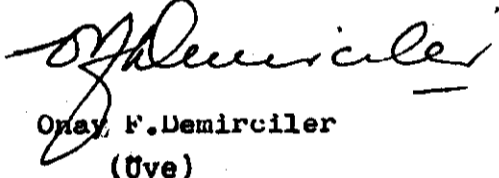
Hüseyin Cürçioğlu
(Başkan)

(Toplantıya Katılmadı)
Kemal Emirzaue
(Başkan Vekili)

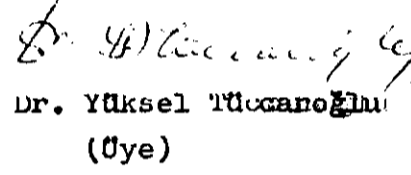

Ergin Abaullah
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Hüseyin Angolemlı
(Üye)

Onay F. Demirciler
(Üye)

Dr. Yüksel Tüccanoğlu
(Üye)

Emin Uzun
(Üye)

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANLIĞI
SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ
SOSYAL YARDIMLAR YASASI

GENEL GEREKÇE: Günlük yaşamı içinde temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek maddi olanaklardan yoksun muhtaç kişilere ekonomik, sosyal ve psikolojik destek sağlamak amacını öngörmektedir.

Madde Gerekçeleri:

1. Tasarının 1. Maddesi, "Kısa İsim" olarak tasarının ismini düzenlemektedir.
2. Tasarının 2. Maddesi, "Tefsir" olarak bazı tanımların açıklamasını yapmaktadır.
3. Tasarının 3. Maddesi, Yoksul duruma düşen ve geçimini sağlık, özürlülük, bedensel, ruhsal ve zihinsel özürli olanlara nakdi yardım yoluyla rehabilite edilmelerini amaçlamaktadır.
4. Tasarının 4. Maddesi "Sosyal Yardım." hiçbir zaman fakirliği ortadan kaldırmayıp, zaruri yiyecek ihtiyaçlarını karşılanması için öngörmektedir.
5. Tasarının 5. Maddesi, yoksul duruma düşen, 60 yaşını tamamlamış olmakla beraber meşretini kazanamayan veya kendilerine bakabilecek mali güce sahip evlâtları olmayanlar ile hasta, özürli, dul kalmış, hapse mahkum eşler veya Sağlık Kurul raporu ile çalışamayan muhtaç yoksul yardımından faydalanacak kişileri hükme bağlamaktadır.
6. Tasarının 6. Maddesi yapılacak nakdi yardımların günün koşullarına göre düzenlemek amacıyla Bakanlar Kuruluna yetki verilme esası getirilmiştir.
7. Tasarının 7. Maddesi, çalışmaya muktedir oldukları halde çalışmayanlar, yapılan nakdi yardımlar üzerinde gelir getiren bir işte çalışanlar, veya gelir kaynaklarını başkalarına devreden kişilerin muhtaç sosyal yardımlardan faydalanamayacak esası getirilmiştir.
8. Tasarının 8. Maddesi sosyal yardım alacaklarda aranacak hususlar ödenecek aylık veya yardım, ödeme şekli, müracaat şekli, yardımın verilmesi veya reddini düzeltmek amacıyla Bakanlar Kuruluna Tüzük yapma yetkisi verilmiştir.
9. Tasarının 9. Maddesi Sosyal Yardımlar Yasası Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girmektedir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Komite Başkanı Hüseyin Curcioğlu. Sayın milletvekilleri Rapor ve Tasarının bütünü üzerinde söz isteyenler? Buyrun sayın Ergin Abdullah.

ERGIN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Sosyal Hizmetler Dairesi, Sosyal Yardım Yasasını görüşmeye başladık komite düzeyinde ve Yasanın genel gerekçesine baktığımızda ana espri şöyle ifade edilmiştir. Günlük yaşamı içinde temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek maddi olanaklardan yoksun, muhtaç kişilere ekonomik, sosyal ve psikolojik destek sağlamak amacını öngörmektedir bu Sosyal Yardımlar Yasası. Yani günlük yaşam içerisindeki temel gereksinimler, en temel gereksinimlerini karşılayabilecek maddi olanaklardan yoksun, muhtaç duruma düşmüş yurttaşlarımız devlet baba nasıl bakacaktır? Bu Yasa ile ana gerekçe, ana espri bu olmaktadır ve dördüncü maddede zorunlu yiyecek gereksinimlerini karşılamak amacı ile yapılacak bir sosyal yardımdan bahsedilmektedir. Gerçekten gereksinim duyduğu sosyal yardım devlet baba bu yurttaşlarımıza zorunlu yiyecek gereksinimlerini karşılamak için yapacakmış. Genel gerekçede günlük yaşam içinde temel ihtiyaçlarını karşılamaktan bahsederken, Yasanın dördüncü maddesinde zorunlu yiyecek genel gereksinimlerini karşılayacak diyor. Yani genel öngörmektedir bu Sosyal kapsam, temel ihtiyaçlar bir yana itilmiş ve Yasanın kapsamı amacı daraltılarak, temel ihtiyaçlar yerine, zorunlu yiyecek gereksinimleri ibaresi konarak çerçevesi giderek daraltılmıştır. Bu bakış açısı Sosyal Yardımlar Yasa Tasarısında yaşlı veya kendi maddi ihtiyaçlarını karşılamaktan günlük yaşam içerisinde temel gereksinimlerini karşılayabilecek maddi olanaklardan herhangi bir nedenden ötürü yoksul düşmüş yurttaşlarımıza devletimiz sadece zorunlu yiyecek gereksinimlerini karşılayabileceğini belirtiyor dördüncü maddede. Bunu nasıl yapacakmış? Daire Müdürünün görüş ve tavsiyeleri alındıktan sonra. Yani bir takım çalışmalar yapılır, yoksul duruma düşüp düşmediği aranır, araştırılır ve ondan sonra Daire Müdürü onaylarsa, o yurttaşlarımıza günlük yiyecek ihtiyaçlarını karşılayabileceği bir para ödenti olarak kendilerine verilebileceği yazılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyetçi Türk Partisine göre sosyal devlet anlayışı özellikle çağımızda hızlı bir şekilde seyreden yenilerme ve yeni politik düşüncenin ana kaynağı insan ögesine dayanmaktadır ve yeni politik düşünceye göre her şeyin odak noktası insandan geçmektedir. Yani insanın mutluluğu, insanın refahı ve çağdaş gereksinimlerine yanıt verebilecek her türlü refah seviyesine ulaştırılması öngörülmektedir. Üstelik bunun da ötesinde, sosyal kapitalizm dedikleri kapitalist rejimlerin sosyalleşmesi olarak ifade edilen sosyal kapitalizm anlayışında ise her geçen gün sosyal hak ve menfaatler en geniş, olabildiğince en geniş boyutlarda yaşlılara, özürlülere, çocuklara, kimsesizlere verilebileceği maksimum düzeyinde verilmesini amaç bilmektedir. Yani sosyal devlet olgusu bu öğeleri içeren bir anlayış, bir nitelik taşımıştır günümüz koşullarında. Bizim ülkemize baktığımızda ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ne yeni politik düşüncenin özüne ve ruhuna uyan, yani insanı ana öge kabul eden, onun her türlü, en temel gereksinim ve ihtiyaçlarına yanıt veren düzenlemeler ve uygulamalar bir yana, sosyalleşen kapitalizm anlayışına ters düşen de birtakım uygulamalar görmekteyiz ki burda gerekçeyle sosyal yardım başlığını taşıyan 4'üncü madde arasındaki temel gereksinimler yerine zorunlu yiyecek gereksinimlerinin gelmesiyle bu anlayıştan nasıl uzaklaşıldığını somut bir biçimde görmekteyiz. Bugüne kadar uygulanan sosyal yardım, cemile yardımları, ve saire yardımları ne yazık ki iane olmaktan öte hiçbir anlam taşımıyordu ve Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak biz her fırsatta gerek gündem dışı konuşmalarımızda, gerek bütçe müzakerelerimizde, gerekse ilgili Bakanlığın herhangi bir yasa tasarısı önümüze geldiğinde, bu sosyal yardımların iane olmaktan çıkarılması ve gerçekten sosyal devlet olgusuna ve anlayışına uygun bir çerçeveye içerisine sokulması bu gözlük, bu anlayış içerisinde ele alınması gerektiğine inanmaktayız.

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ (Yerinden)-
Erbilen'in yüzüne bakarak konuşun. Niçin?

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- E, Erbilen sorumludur, onun için...

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Fazla birşey söyleyemedi şimdiye kadar. Fazla birşey, yani yenilik bir şey getiremedi. Azdır, çokturdan başka birşey getiremedi. Bakalım yasayı daha nasıl tenkit edecek?

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Sana yeni politik düşünceden de...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Hiçbir şey getiremedin daha.

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Feyiz alıp yararlanabilmen için bazı şeyler, açılımlar yaptım ama...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Sadece yaptıklarımızı olumsuzca tenkit eden.

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Herhalde yeni politik düşünceye vakıf olamadın, onun için kaale almadın. Esprisini olsun kavrayamadın.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Kavradım, kavradım...

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Herhalde...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Siz de mi girdiniz o politik düşünceye Sayın Ergin Abdullah? Siz de girdiniz mi o yeni politik düşünceye?

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Biz çoktan yeni politik düşünceyi savunuruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Gorbaçov'dan evvel mi girdiniz, sonra mı?

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Çoktan. Çoktan. CTP kurulduğu günden beri yeni politik düşünceden yanadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sosyal yardımlar iane olmaktan kurtarılamadığı gibi bir başka özellik daha taşımaktadır ki bugüne kadar iktidar aracının, iktidarın bu yoksul yurttaşlarımıza yönelik politik partizan amaçlı bir baskı aracı olarak da kullanılmıştır ne yazık ki. 1986 yerel seçimleri başta olmak üzere ondan sonra yaşadığımız her yerel ara seçimde bu sosyal yardım çekleri yaşlı insanlarımıza dağıtılırken ne yazık ki politik amaçlı, partizan amaçlı kullanılmıştır. Ya Ulusal Birlik Partisine...

GUNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Kabul etmiyoruz sayın Ergin Abdullah. Ne zaman?...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Bakın altını çizdim. 1986'dan baktıydım, 86'dan baktıydım tamam. Mesaj gayet açıktır.

GUNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Hangi zamanda?...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - 1986 yerel seçimlerde de dedim, altını bir kez daha çiziyorum. Aynı doğrultu ondan sonra yaşadığımız her ara yerel seçimde de bu yoksul yardımları, cemile yardımları, sosyal yardımlar adına ne dersiniz deyiniz, bir baskı aracı olarak kullanılmıştır.

GUNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Kimin tarafından?...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ulusal Birlik Partisi Hükümeti tarafından...

GUNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Estağfurullah, estağfurullah...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Onun için...

GUNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Siz nasıl biliyorsunuz sayın Ergin?....

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Efendim?...

GUNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Açık söyleyin. İtham edemezsiniz Ulusal Birlik Partisini...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - E, Erbilen kimin adına icraat yapıyor bugün sayın Günay Caymaz?... Herhalde Cumhuriyetçi Türk Partisi adına değil. Değil mi?...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Bir ara Angolemlilere verildi Magusa kazasında...

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Angolemlilere verildi. Angolemlilerle birlikte...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Onun için, sosyal yardımların bu tür partizan amaçlı baskı unsuru olarak kullanılması da günümüz çağdaş anlayışında gerçekten yüzkarası diyebileceğim olumsuz bir davranış biçimidir. Yasanın içerisinde bugüne kadar öneri olarak getirdiğimiz hususlara cevaz veren düzenlemeler ne yazık ki görülmektedir. ve bu son vaktinde sahip çıkılması gereken toplumsal bir kesimi oluşturan, yaşlı veya muhtaç duruma düşmüş insanların hayırlı evlat eline bakan muhtaçlar durumundan çıkarılarak, onlara devletin sahip çıkması gerektiğine inanmaktayız. Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak, bunun için de sosyal yardımların en az asgari ücret düzeyine çıkarılması talebimizi çağdaş devlet anlayışına yaklaşmanın bir ölçüğü ilk adımı olarak gördüğümüzü belirtmek istiyoruz. Bu Yasa Tasarısında en az asgari ücret düzeyinde olması gerekir diye bir kurulun kullanılmaması da bize göre büyük bir olumsuzluğu içermektedir. Bir diğer olumsuzluk ise, üç ayda bir uygulanan Eşel-Mobil sisteminin bu kategorideki yurttaşlarımıza da uygulanmasının çağdaş ölçeklerden birisi olduğuna inanmaktayız. Yani sosyal yardımların en az asgari ücret düzeyine yükseltilmesi ve hayat pahalılığı ödeneğinin bu toplumsal kesime de uygulanmasını öneriyoruz. Bir kez daha bu konulara, hazır

Yasa Tasarısı gündemde iken el atılması gerektiğinin altını çiziyoruz. İlgili ve dikkatinize teşekkür eder, saygılar sunarken, Yasa Tasarısına oyumuz olumsuzdur. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin Abdullah. Buyrun Sayın Ziya Rızki...

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; senelerden beri üzerinde hassasiyetle durduğumuz bir konuyu bugün ele almak ve bu düşüncelerimize cevap teşkil edecek bir Yasa Tasarısı üzerinde düşüncelerimizi ortaya koyma fırsatını bulmuş oluyoruz. İlgili Sayın Bakan, zaten bizim düşüncelerimizi çeşitli vesilelerle Toplumcu Kurtuluş Partisinin ana düşüncelerini çok iyi bilmektedir ve bizim ortaya koyduğumuz düşünceler çok temiz, temiz, anlaşılabilen ve ışık tutan düşüncelerdir. Şimdi uzun senelerden sonra bir Yasa Tasarısı ortaya çıkıyor ve bu Yasa Tasarısı ile senelerden beri haksızlığa uğrayan ve yardıma en çok muhtaç olan bir sınıfın problemlerini halledici bir Yasa Tasarısı gibi Meclise takdim ediliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekili kardeşlerim; bugün Anayasamızın 57'nci maddesinde, bir Anayasamıza göz atacak olursak, 57'nci maddesinde "Devletin korunmaya muhtaç çocukları topluma kazandırmak için her türlü önlemi alır. Malûleri, gazileri, yaşlıları ve çalışmayacak durumda olanları korumak" diyor Anayasamız. Bir dizi sınıf bize ortaya koyuyor. Yaşlılar diyor, gaziler, malûller ve çalışmayacak durumda olanlar. Bunlar toplumumuzun en dikkat çekici kitleleridir. Bir sosyal Sigortadan mahrum, Sosyal Sigortadan menfaat alamıyor, anne yok, baba yok, dünyada yalnız kalmış insanlar devletten bir yardım bekliyorlar. Devletin bu insanlara sahip çıkmasını bekliyorlar bu insanlar. Ve Anayasamızın 57'nci maddesinde açık olarak devleti bu sınıflardan sorumlu tutuyor Anayasamız ve diyor ki tedbir alacaksınız. Biz bugüne kadar bu kürsüden her vesile ile bu sınıfları dile getirdik. Hatırlıyorum 1988 Bütçe Yılında bir dul 42,000 Türk Lirası ayda alıyordu, 1988 senesinde. Evli, iki kişilik bir aile o zaman 58,000 lira alıyordu ve her çocuk için de 9,000 Lira bir para veriliyordu. Birtakım uğraşlarımız, birtakım eleştirilerimiz bu kürsüde saatlerce konuşarak, olamaz, bu insanlar dileniyor, bu insanların akrabaları yoktur. Bu insanlarla ilgile-necek yakınları, çocukları yoktur diye dikkatini çektik ilgili bakanların bu konuya. Hükümetin dikkatini çektik. Bunlara kifayyetli yardım yapılması, insan gibi bunların yaşaması lâzım. Bunlar bizim büyüklerimiz, yaşlılarımız, bize muhtaç olan insanlar dedik. Anlattık. Ne oldu? 89 geldi. 89'da ne oldu? Bir kişi 76,000 Türk Lirası ayda. 76,000 Türk Lirası ayda alacak bir şahıs. E 76,000 lirayla Sayın Bakan, sayın hükümet yetkilileri; bugünkü şartlar içerisinde 76,000 Lira bir insanın yiyecek, giyecek ve sair masraflarını, yok tam masraflarını, dörtte bir, beşte bir masrafını bile karşılayabilir mi? Ben size bunu çok defalar sordum, yine soruyorum. Ve iki kişilik bir aileye 106,000 lira ve kısmi yardım yine 40-50,000 lira arası.

Bunlar bu insanların bu yardım ile çektikleri ıstırapları, zorlukları açık olarak ortaya koymaktadır.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ölme de zararınca.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Bugün değerli kardeşlerim; bu Anayasanın verdiği sorumluluk sonucu bir Yasa ortaya çıkıyor. Bir Yasa Tasarısı ve açık açık bu Yasa Tasarısı sında dördüncü madde açıktır. Daha önceki konuşmacı arkadaşım da aynı noktaya temas etmiştir. Ne diyor dördüncü madde? Sosyal yardım zorunlu yiyecek gereksinimlerini karşılamak amacı ile yapılan ancak, hiçbir zaman fakirliği ortadan kaldırmayı amaçlamayan bir yardımdır. Fakirliği ortadan kaldırmayan bir yardım niteliğinde, yaklaşmayan bir tünde, ruhunda bir Yasa Tasarısıdır. Bu dördüncü madde tahdında. Peki, hiçbir zaman fakirliği yerine kelime değiştirilmeliydi. Hiçbir zaman, dilencililiği daha açık burada konulmalıydı. Çünkü bu verilen yardım bu insanları dilenmeye sevketmektedir. Bunu inkar etmeyelim. Gidelim Girne bölgesine bizim temas ettiğimiz şahıslar var. Kahvelere gelirler, yetmiş yaşında insanlar sigara parası birtakım insanlardan isterler, kahve parası isterler ve yiyecek de kesinlikle bugün aldıkları yardımlarla imkanı yok, yiyeceklerini de temin edemezler. Bunun kanıtı elimizdedir. Herhangi bir Bakan, veya herhangi bir Bakanın seçeceği bir temsilci bizim ile gitsin herhangi bir bölgeye. Hakikaten bu Yasa tahtında yardım almaya hak kazanan sınıflardan ise bu yoksul şahıslar göreceklerdir ki, bu insanlar dileniyor. Şimdi ne olacak? 1989'da yetmiş olan, yüz kırk alacak, yüz kırk aldığında ne değişir değerli kardeşlerim? Yüz kırk aldığında yüzde bu kadar enflasyon hızı ile gelişirken, zaten bu Ocak 89'da alınan yetmiş altı, bugün bugünkü enflasyonla yüz elli binlere çıkmıştır ve bunun önünde bir sene daha bu verilecek ve hatta yüzde-yüz verilecek zam, bir sene daha devam edecek. Hayır kardeşlerim; bu

bizim parti prensibimize uymaz. Biz bunu kayıtlarda var. Geçmiş konuşmalarımızda bu sınıfın ne gibi yardımlarla huzurlu bir yaşam yaşayacağını bu kürsüden ifade ettik. Bunun değiştirilmesini istedik, Bu tür yardımların sürdürülmesini istedik ve bir ölçü önerdik. En azından, insan gibi yaşayabilmek için bu memlekette birtakım tartışmalardan sonra bir asgari ücret, o da tartışılır. Üç yüz kırk dendi, altıyüz bin istiyor sendikalar, o da tartışılan, Üç yüz kırkın da kifayetsiz olmadığı bugün bir vakıdır. Bir ölçü getirmeliydi bu Yasa. Ama eğer düşüncesi iktidarın, iktidarı temsil eden bakanlığın düşüncesi bir asgari ücret değilse, yine asgari ücret bir ölçü olarak, asgari ücretin yüzde sekseni denebilirdi, yüzde yetmiş denebilirdi. Bize, asgari ücreti çoktan söyledik, biz beş sene evvel söyledik asgari ücreti. Bu Mecliste ben hatırlarım beş sene evvel ilk Meclise girdiğimde bu asgari ücreti bu Mecliste önerdim. Tabiatıyla, kabul edilmedi. Ama ölçüsü ne? Bu Yasada bir ölçü var mı? Hayır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Magusa) (Yerinden) - Keyfilik var...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Bir ölçü yok. Yalnız sorumluluğu ilgili bakanlık, müdürlük ve onların tesbit edeceği ve kararlaştıracağı yardımdır. Bir ölçü yok. E peki daha önce bu Yasa olmadığında yine aynı bakanlık ve müdürlük bu konuyla ilgilenmiyordu. Bu konuları araştırıp bir karara bağlamıyordu? Bağlıyordu. Durumda bir değişiklik yok. Yalnız bu Yasa daha da aynı makamlara

güç vermektedir. Aynı makamlara salâhiyet bahşetmektedir. Biz bu konuyu çok ciddi olarak ele almak mecburiyetindeyiz ve bunu bir insancıl, sosyal adalet düşünceleri içerisinde mütalâa etmek lâzımdır. Bunu parti ve birtakım siyasi düşüncelerin içerisinde mütalâa etmek lâzım. Efendim bu muhalefetten böyle bir öneri geldi. Biz bunu dikkate almalıyız. Biz bunun önemine gereken şekilde yaklaşımda bulunmalıyız düşüncelerini bir tarafa bırakmak lâzımdır değerli kardeşlerim. Çok önemli bir husustur. Eğer biz burada sıralanan sınıflara, yaşlılara, malûllere, çalışmayan insanlara, dul kalmış kişilere, terkedilmiş ailelere, yararlı olmak istersek bırakalım bu hikâyeleri, 100,000, 120,000 lira ayda bir maaşla bu insanları dilencî sınıfından kurtaralım. Bırakalım bu düşüncüyü bir tarafa. Böyle işte biz yardım edeceğiz de yalnız biz bunları fakirlikten kurtarmak değil, bunları yiyeceğini...

Değerli kardeşlerim; bugün yiyeceğini sağlayabilir mi bir ailenin 100,000 lirayla ayda? Bugün. Bir senedir bu insanlar 100,000 lira ayda almaktadır iki kişi. İnanır mı buradaki iktidar ve Ulusal Birlik Hükümetini temsil eden bakanlık buna inanır mı? Bu insanlar 100,000 lirayla bir aile bir ay geçinecek, meşetini karşılayacak. Bırakalım gezmeyi, bırakalım birtakım masrafları. Bir yere gider mi, gezer mi, evinden çıkar mı, bir yerde oturur bir kahve içer mi? Bunları bir tarafa bırakalım da bugünkü gelişen hayat pahalılığı anlayışı içerisinde 70,000 lira ve 100,000 lira alan insanlar bugün meşetlerini karşılayabilirler mi? Peki hasta olduklarında ne olacak? Hastaneye gidiyor, ilâç yok. Hangi parayla alacak? Giyim eşyası var. İç çamaşırları var. Hangi parayla alacak? Soruyorum. Cevap versin değerli arkadaşımız şimdi buraya geldiğinde. Ha insan iç çamaşırı almayacak, ayakkabı almayacak. Bu kışta bir soba yakacak. Nasıl halledecek? Nasıl ısınacak bu yaşlı insan? Nasıl olacak? Yani bunu anlamak lâzım burada. Burada değerli kardeşlerim bunları anlatmak lâzım, birbirimize inandırmak lâzım. Biz bunu beş seneden beri aynı meseleyi gündeme getirdik, bu kürsüden defalarca tekrarladık, fakat anlatamıyoruz, anlatamıyoruz. Ve böyle bir bütçe içerisinde birkaç milyar daha liranın bu sınıfa verilip de biraz daha rahat yaşamalarını sağlamak mümkün değil mi?

Bugün bizim istatistik rakamlarımıza göre altı bin kadar bu sınıfa giren insan vardır Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde. Altı bin. Dört bin iki yüz mesele vardır. Yani dört bin iki yüz yardım yapılır. Dört bin iki yüz aileye veya tek insan olarak kabul ettiğimizde yardım yapılır. Bu büyük bir rakam değil. İki yüz binlik Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ve böyle çeşit sahalara dağılan bir bütçe giderleri arasında bu fakilere bir miktar bu sene kontrol ettik, gördük, %100 kadar bir fark var geçen seneki yardım tutarında. Hiçbir mana ifade etmez değerli arkadaşlarım. Hiçbir manası yok. 70-140 olacakmış. Hiçbir manası yok bunun. Bu insanlar yine dilenci kalacak, bu insanlar yine giyim sağlayamayacak, kışın o soğuk havası ve günlerinde bu insanlar evlerinde ısınamayacak. Tril tril titreyecek ve bu insanlar yeterli protein alamayacak, hasta düşecek ve netice itibarıyla huzurevine gidecektir ve huzurevinde gideceği yer bellidir. Birçokları zaten bu tür insanların, %50'si, huzurevlerinde ve huzurevlerinde de çok insanlar yaşayamıyor, oradan da terkedip gidiyorlar bu dünyayı. Onun için biz gerek Anayasamızın devlete verdiği sorumluluk çerçevesi içerisinde, gerekse Yasada açık olarak bu sınıfa yardım değil, bu sınıfı ezmek mahiyetinde konan düşünceler dolayısıyla biz Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak, bu Yasa Tasarısına olumsuz oy vereceğimizi ve bu Yasanın tekrar gözden geçirilerek izahımız ve anlattığımız hususlar da dikkate alınarak değiştirilmesini ve yeniden Meclise getirilmesini önermekteyiz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rızkî.

Buyurun Sayın Rasih Keskiner.

RASIH KESKİNER (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Toplumumuzda devamlı gündemde duran bir konu da sosyal yardım alanların durumlarıdır. Toplumun bu kesimi maalesef yıllardır sorunları tartışıldığı halde yeterli bir yaşam standardına kavuşturulmamışlardır.

Bugün 1983 Anayasasının emredici hükümlerine rağmen, aradan geçen altı yıldan sonra seçime beş kala sosyal yardım alanlarla ilgili Yasa Tasarısı gündeme gelmiştir. Bu Yasa Tasarısı neyi halledecektir? Ücretlerinde herhangi bir düzenleme getirecek midir? Getirmeyecektir. Yasa Tasarısının amacı ile maddeleri çelişmektedir. Bu Yasa Tasarısıyla yapılmak istenen kanımızca seçime beş kala yeni bir baskı unsuru yaratmaktır bu kesim üzerinde. Yasa Tasarısında emredici hükümlerine göre bu kesim yeniden araştırılması gerekecektir. Yeniden müfettişlerin bir araştırma yapması gerekecektir. Yapılması da gerekmektedir. Sadece bu Tasarı dolayısıyla değil, zaman zaman izlenmesinde bu kesimin yarar vardır. Vatandaş, bu kesim tabii bundan rahatsız olacaktır.

Bir baskı hissedecektir. Ve dolayısıyla iktidar da bunu kullanacaktır. Özellikle daire müdürünün görüşleri çerçevesinde bir sosyal yardım alanın yardımının devam edip etmemesi gündeme gelince de ister istemez bu kesim bir baskı altına girecek ve iradesini günü geldiğinde o yönde kullanmaya çalışacaktır. Bunun yanında özellikle bu sosyal yardım alanların bir incelemeden geçirilmesi ve haksız yere hakikaten bugün bu yardımdan yararlananların ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bugüne kadar izlediğimiz kadarı ile çeşitli nedenlerle bu yapılamamıştır. Ve haksız bu yardımdan da eş dost, arkadaş ilişkileriyle yararlandırılanlar olmuştur. Önlenmesi gerekmektedir. Biz bu Yasa Tasarısı ile değişecek bir şeyin olacağına inanmamaktayız. Bu alanda yasa yoktur denebilir. Ama diğer alanlarda pek çok yasa mevcuttur, yasalar uygulanmamaktadır. Yasaların uyulanması ciddiyeti gerektirmektedir. Bugünkü mevcut hükümetin ise yasaları uygulama konusundaki ciddiyeti ortadadır. Hiçbir Yasa Tasarısının layıkı ile uygulanmasına hassasiyet göstermemektedir. Burda da olacak olan odur. Ve nitekim burda da amaçlanan seçime 5 kala bu Yasa ile bu kesim üzerinde baskı yaratarak, onların iradesinden de yararlanma olacaktır. Bu vesile ile Tasarıya olumsuz oy kullanacağız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Rasih Keskiner.
Buyurun Sayın Bakan Mustafa Erbilin.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN -
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 15 gün evvel Sayın Denктаş parlamenterlere bir yemek verdi. Orada gene eski bir parlamenter, muhterem bir arkadaşımız fakirlik edebiyatı yaparak memlekette aç insanların varlığını sergiledi. Hepinizin bileceği bir isim, Arif Hasan Tahsin. Denктаş'ın da kendisine cevabı "seni Pazar günü saat 10.00'da beklerim birlikte aç olan insanları gezeceğiz". Aç olan insanlara Arif Hasan Tahsin götürmedi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Yani yoktur aç insan?

DR? MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Yani aç olan insanlara Arif Hasan Tahsin götüremedi.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden)- Aç insanlar yok demek mi efendim?

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Şimdi bir fakirlik edebiyatıdır aldı gidiyor. Bu memlekette çoluk, çocuk 150,000 kişi vardır ve 6.000 kişi sosyal yardımdan yararlanmaktadır, 6,000 kişi yararlanmaktadır. Burada Yasanın esasına ne Ergin birşey söyleyebilmiştir, ne Ziya Bey söyleyebilmiştir, ne Rasih söyleyebilmiştir. Sadece Rasih ilaveten bir de bu seçime 5 kala baskı unsuru olarak getirilmiştir. Bu da bir görüşür. Yalnız bu Yasa Meclise 2 sene önce geldi ve Meclis gündemine şimdi ivedilikle sokabilmişiz. Yani kadük olmasın diye biz... seçimle hiçbir alakası yoktur. Ve Yasanın özüne de bir laf yoktur.

Üç arkadaşımız da sadece ücret politikasını söyleyebilmişlerdi. Ama kimlere getirdiğimizi kıstasları onun üzerinde birşey söyleyememişlerdir. Sadece aldıkları ücret 40,000'di, 70,000'di 140,000'di onun üzerinde başka birşey getirmemiştir.

İkinci biz Sağlık Bakanı olduğumuz zaman Sayın Rasih Keskiner'in bu şikayetlerini .. bizde de o koşullar mevcuttu ve yeniden mevcut olan 4200 meseleyi gözden geçirdik. Hepsinin dosyası bende vardır.

Ve bunların içerisinde büyük bir taramaya tutarak iki bin civarında haksız yere sosyal yardım alan vardı ve onların sosyal yardımlarını durdurmuşuzdur. Bunların içerisinde belleğimde kalan, Ziya Bey dahil, CTP milletvekilleri dahil ve UBP milletvekilleri dahil, kesilir mi bu yaşlı adamın, evladına muhtaç ettin kendisini. Güzel ama oğlu hakimse, doktorsa, geçimi yerindeyse, tüccarsa, müteahhitse, ben onun yaşlıdır diye anasına, babasına bakmakla mı yükümlüyüm? Sosyal yardımın manası çalışmayacak vaziyette olan yaşlıya değil, muhtaç olan yaşlıya yardım yapmaktadır.

ZIYA RIZKI (Girne) - Biz muhtaçlar için konuşuyoruz.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Veya bir aile parçalanmasından doğan çocuklara eşya yardımını yapıyoruz. Malullere, malûl gazilere, spastiklere bu yardımları yaparız ve onun ötesinde bu taramadan sonra fazla bir şeyimiz yoktur. Sadece bir trafik kazasından doğan veya aile parçalanmasından doğan insanlara biz yardımlarımızı sürdürmekteyiz. İlâve politik baskılardan dolayı eş dost hatırı için kimseye sosyal yardım bağlamadık. O bakımdan yani müsterih olunuz. Aç insan edebiyatı içerisinde bu ücret azdır, çoktur şeydir, sanki de sigorta yatırımlarından dolayı Güneyden gelen parayı görmüyoruz. Yani on iki lira haftada veriyor öteki tarafta, orda geçiniyor sanki de bizde kaldı. Aç insan yoktur bizde. Şu veya bu şekilde bütün bu sosyal yardım alanların bizde notları vardır. Gelsin arkadaşlarımız kendilerini de, Ziya Beyi de davet ederim.

ZIYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Gidelim, gidelim.

- 2242 -

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Gelsin dosya bazında inceleyelim.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Gidelim ne zaman istersen.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Girne'yi inceleyelim, hem de Girne'yi, kendine teklif ederim.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Ne zaman istersen.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bunlar en aşağı yarı yarıya ayıklanabilir daha diyebilirim size. Yarı yarıya ayıklanır.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Ben ayıklayacak değilim, o sizin görevinizdir.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yaşlı olmak başka, muhtaç olmak başkadır. Bir de evladının durumu iyidir, bakmazsa...

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Akıtır evi, başına sular akar, bütün gece titrer insan gel gidelim.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - A Ziya Bey, 15 senedir evine girmiş, bir siva dahi vurmamış, bunu devlet yapacak değildir.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Ne zaman istersen.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - 15 sene oturan insan vardır, dikkat ederiz bir siva dahi yapmamıştır kendisine. Neyle yapacağız?

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Neyle yapacak? Neyle yapacak?

../ 2243..

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - E, müsaadenle sen de neyle yapacak? Var, geliri vardır insanların.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Neyle yapacak?

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - O kadar da demeyiniz.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Yetmiş bin lira veriyorsun kendisine, neyle yapacak?

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yetmiş bin lira şeyi değil, yetmiş bin lira ben tedavi ücreti de ücretsizdir.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Neyle yapacak? İlacı bulmaz.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bir de onu çıkardınız, ilacı vardır. Eğer bulamadı mı onun ilacını da biz alıyoruz.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Ha vardır, hikâye.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Makbuzu getirdiğinde ödüyoruz ve biz giyecek yardımı da yaparız bu insanlara. Merak etmeyiniz, her ay bütün bu sosyal yardım çeki alanlar, sosyal yardım hizmet uzmanlarımız tarafından devamlı kontrol edilirler, merak etmeyiniz aç insan yoktur. Eğer kendi kendine bakamayacak durumdaysa huzurevine alıyoruz kendilerini ve bakıyoruz.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Oraya da gider, işi biter.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ve buyurun huzurevlerine götürüelim sizi Sayın Ziya Rızkı.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Ama ben giderim.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Girne yakındır.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Ben giderim her saat.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Biz bir daha hizmet yaptık bu devrimizde...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Bir de beraber gidin be Ziya Bey.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yatalak durumda olan, muhtaç olan insanlara da hastane hizmeti veriyoruz Gönnyelide.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Biz oğlum hazırız, sizinle de gideriz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Bir de beraber gidin.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Hiç Sayın Ziya Rızki Gönnyeli çıkışındaki hastaneye gitme zahmetini mi gösterdiniz? Ya bırakınız onu, size de yakın olan Lâpta'daki huzurevini bile görmediniz siz. Sadece ezbere konuşuyorsunuz.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Kim görmedi? Gittik.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Haberimiz vardır gittiğiniz zamanı. Sayın Özker Özgür geçenlerde ziyaret etmişlerdir ve memnuniyetlerini dile getirmişlerdir.

ZiYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Yani gurur duyarsınız ordaki hizmetten?

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Evet. Yani onu da şey edeceğiz. Yani sizin sadece kahve köşelerinde fakir fukara edebiyatı yapmakla değil...

ZiYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Devam edeceğiz Sayın Mustafa, fakir fukara bu memlekette var.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ve ayıp olan taraf burda...

ZiYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Hikâye etmeyin, hep kendi cebinize bakarsınız. Başkasının cebine bakmazsınız.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Sosyal yardım için geçen bir kamu tasarısına ücretler azdır, çoktur şeyiyle bir de red şeyi veriyorsunuz.

ZiYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Çoğu zaman maaşımız yetmedi dersiniz siz de fukara olursunuz.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Hiç fukara yoktur memlekette ve biz o fukaralara da sahibiz Sayın Ziya Rızkı. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Mustafa Erbilen.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

SOSYAL YARDIMLAR YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi aşağıdaki
Yasayı yapar.

Kısa isim 1. Bu Yasa, "Sosyal Yardımlar Yasası" olarak
isimlendirilir.

BAŞKAN - 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler? ...Reddedenler?...
Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir..

KATİP-

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe: "Bakanlar
Kurulu," Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu
anlatır.
"Bakan", Sosyal Hizmetler Dairesinin bağlı olduğu Bakanı
anlatır.
"Daire", Sosyal Hizmetler Dairesini anlatır.
"Müdür", Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürünü anlatır.
"Sosyal Hizmetler Memuru", Sosyal Hizmetlerle görevli
memuru anlatır..
"Muhtaç Yoksul", günlük yaşamı için temel gerek-
sinimlerini karşılayabilecek maddi olanaklardan yoksun
kişiyi anlatır .
"Sağlık", bedensel ve ruhsal tam iyilik halini anlatır.
"Özürlülük", bedensel, ruhsal ve zihinsel engelli olma
halini anlatır.

BAŞKAN - 2'nci madde üzerinde söz isteyen var mı?...
Yok.. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP-

Amaç 3. Bu Yasanın amacı şunlardır:

- (1) Yoksul duruma düşen ve geçimini sağlık, özürlülük veya yaşlılık durumu nedeniyle sağlayamayan kimselerin nakdi yardım yoluyla rehabilite edilmelerini sağlamak; ve
- (2) Bedensel veya ruhsal yönden çalışamayacak kadar hasta olan veya bedensel, ruhsal veya zihinsel özürlü olanlara ekonomik, sosyal ve psikolojik destek sağlamaktır.

BAŞKAN - 3'ncü madde üzerinde söz almak isteyen?
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Sosyal 4. Sosyal Yardım, zorunlu yiyecek gereksinimlerini Yardım karşılamak amacıyla yapılan ancak hiçbir zaman fakirliği ortadan kaldırmayı amaçlamayan bir yardımdır.

BAŞKAN - 4'ncü madde üzerinde söz almak isteyen?
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Sosyal Yardım-
dan Yarar-
lanacak
Kişiler

5. Kendi isteği dışında yoksul duruma düşen ve aşağıdaki nitelik ve koşullardan en az birini taşıdıkları Dairece yapılan araştırma sonucu saptanan aile veya kişilere, Daire Müdürünün görüş ve tavsiyeleri alındıktan sonra, sosyal yardım yapılabilir.

- (1) Altmış yaşını tamamlamış, geçimini sağlayamayan veya kendilerine bakabilecek mali güce sahip çocukları olmayanlar;
- (2) Hasta ve özürlü olup bu durumlarının çalışmaya uygun olmadığını uzman Devlet Doktoru veya Sağlık Kurulu Raporuyla belgeleyen yoksullar;
- (3) Dul kalmış, evlenmemiş (gayri meşru çocuk dünyaya getiren), terkedilmiş, kocaları hapse mahkum olmuş, eşleri ve/veya küçük çocukları olması nedeniyle çalışması engellenen ve ekonomik yönden güçsüz olan kişiler.

BAŞKAN - 5'inci madde üzerinde söz almak isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP-

- Sosyal yardımdan yararlanmayacak olanlar
6. Aşağıda belirtilen durumlarda olanlara Sosyal yardım yapılamaz.
- (1) Çalışabilecek durumda oldukları halde çalışmayanlara veya kendilerine gösterilen işi yapmayanlara veya zamanlarını tembellik, kumar veya dinlenmekle geçiren kimselere;
- (2) Saptanan yoksulluk ölçütleri üzerinde gelir getiren bir işte çalışanlara;
- (3) Otuz günden fazla yurt dışında kalanlara;
- Ancak, yurda döndükten sonra Müdürlükçe yapılacak sosyal tahkikat sonucunda ilgili kişinin ekonomik durumunda olumlu yönde bir değişiklik olmadığına saptanması halinde sosyal yardım tekrar başlatılabilir.
- (4) Otuz günden fazla Devlet Hastanesinde yatılı tedavi gören yoksullara;
- Ancak Huzurevi, Kronik Hastalıklar Hastanesi, Barış Sinir ve Ruh Hastanesinde devamlı kalan muhtaçlara sosyal yardım yapılabilir.
- (5) Kendilerine bakabilecek veya halen bakmakta olan ve mali güce sahip yetişkin çocukları olanlara; ve
- (6) Bu Yasa kapsamına girmek amacıyla taşınır veya taşınmaz malı ile gelir kaynaklarını başkalarına devredenlere.

BAŞKAN- 6'ncı madde ile ilgili söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Tüzük
Yapma
Yetkisi

KÂTİP-

7. Bakanlar Kurulu, bu Yasa kuralları çerçevesinde sosyal yardım alacak kişilerde aranacak nitelikleri, sosyal yardım almaya hak kazananlara günün koşullarına göre yapılacak nakdi ve diğer yardımların ödeme şekli ve miktarını, sosyal yardım almak için başvurunun nasıl yapılacağını, başvurunun kabulüne veya reddine ilişkin konuları düzenleyen tüzükler yapabilir.

BAŞKAN- 7'nci madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Yürürlüğe
Giriş

KÂTİP-

8. Bu Yasa, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN- 8'inci madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edildi.

Böylece madde madde görüşülmesi tamamlanmıştır. Sıra üçüncü görüşmesine gelmiştir. Üçüncü görüşme kısa isim okunmak ve Tasarının bütünü oylanmak suretiyle yapılacaktır. Lütfen okur musunuz?

Kısa isim

KÂTİP-

1. Bu Yasa Sosyal Yardımlar Yasası olarak isimlendirilir.

BAŞKAN- Tasarının bütünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri; Şimdi üçüncü sırada yer alan...

KĀTĪP- Sayın Başkan; köy gezileri olduğu için ara vermek...

BAŞKAN- Kesebiliriz. Oybirliği vardır. Oybirliği vardır.

Sayın milletvekilleri; Şimdi üçüncü sırada yer alan Huzurevi Yasa Tasarısı ile İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporunun görüşmesine geçiyoruz.

Sayın Komite Başkanı Lütfen Raporunuzu sunar mısınız?

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN
CURCIOĞLU- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ İDARİ VE SOSYAL İŞLER
KOMİTESİNİN "HUZUREVİ YASA TASARISINA (Y.T.NO:
349/4/89)" İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 9 Kasım 1989 tarihli toplantısında görüşülme üzere iletilen ve incediliği alınan Huzurevi Yasa Tasarısının (Y.T.No: 349/4/89) Tasarının Ek'teki Genelgesi ile Sosyal Hizmetler Dairesi yetkililerinin verdiği bilgiler çerçevesinde görülmüş ve çalışılmasını tamamlamıştır.

Komitemiz, Tasarının 1'inci, 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü maddelerini yapılan teknik düzenlemeyle birlikte oybirliği ile kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan düzenlemeleri, 6'ncı madde altında düzenlenmek üzere maddeden çıkararak: yapılan biçimsel düzenlemeyle birlikte 5'inci maddeyi oybirliği ile kabul etmiştir.

"Ücretli veya ücretsiz olarak kabul edilme" yan başlıklı yeni 6'ncı maddede Yaşlıların Huzurevine ücretli veya ücretsiz olarak hangi ölçüler çerçevesinde kabul edilebileceği düzenlenerek, madde oybirliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının eski 6'ncı, yeni 7'nci maddesi yapılan teknik düzenlemeyle birlikte oybirliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının "tüzük yapma yetkisi" yan başlıklı 8'inci maddesinde yer alan Huzurevinde ölen yaşlıların paralarının nasıl kullanılacağına ayrı bir kural olması ve ayrı bir maddede düzenlenmesi gerekçesiyle, bu kurallar yeni 8'inci madde olarak düzenlenmiş ve 8'inci madde oybirliği ile kabul edilmiştir.

Tasarının eski 8'inci, yeni 9'uncu maddeleri ile yeni 10'uncu maddesi oybirliği ile kabul edilmişlerdir.

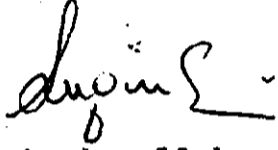
Komitemiz, Tasarının tümünü oybirliği ile kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor nşığında değerlendirilerek kabulünü oybirliği ile Genel Kurul'a salınk verir.

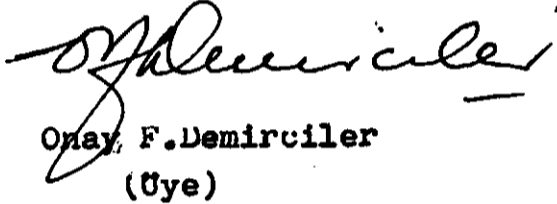
Hüseyin Curcioğlu
(Başkan)

(Toplantıya Katılmadı)
Kemal Emirzaue
(Başkan. vekili)

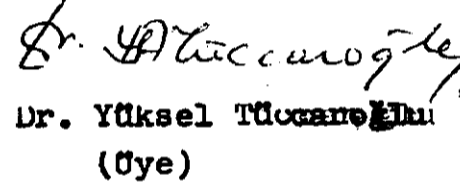

Ergin Abaullah
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Hüseyin Angolemlı
(Üye)

Onay F. Demirciler
(Üye)

Dr. Yüksel Tüccanoğlu
(Üye)

Emin Uzun
(Üye)

-EK-

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANLIĞI
SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ
HUZUREVİ YASASI

GENEL GEREKÇE: Sosyal ve Ekonomik Yoksunluk içinde bulunan himaye ve bakıma muhtaç yaşlı kişilerin bir ev ortamı içinde bakılıp korunması, psikolojik ve sosyal yönden duyurucu özellikler sahip kılınması ve hertürlü ihtiyaçlarının giderilmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Madde Gerekçeleri:

1. Tasarının 1. Maddesi, "Kısa İsim" olarak tasarının ismini düzenlemektedir.
2. Tasarının 2. Maddesi, "Tefsir" olarak bazı tanımların açıklamasını yapmaktadır.
3. Tasarının 3. Maddesi yaşlıların bakımlarını gerçekleştirmek, fiziksel ve ruhsal sağlıklarını sağlamak, sosyal ilişkilerini geliştirmek yaşamlarını huzur, güven, sağlık ve mutluluk içinde sürdürmelerini amaçlamaktadır.
4. Tasarının 4. Maddesi 55 ve daha az yaşlarda bulunmayan yatalak olmama, Ruhsal sağlığı yerinde olmak, beden fonksiyonlarında kendi ihtiyaçlarını karşılamasına engel olacak arızası sakatlığı ve bulaşıcı bir hastalığı bulunmayan yaşlıların Huzurevinde faydalanma esası hükme bağlanmıştır.
5. Tasarının 5. Maddesi Huzurevine her yaşlı için sosyo-ekonomik durumunu Sosyal Hizmetler memurlarınca yapılacak sosyal bir tahkikat raporu ile ücretli veya ücretsiz alınma esası getirilmiştir.
6. Tasarının 6. Maddesi vefat eden yaşlıların, defin işleri usulu dairesinde yapılmak üzere yapılanak işleri hükme bağlamaktadır.
7. Tasarının 7. Maddesi varlıklı yaşlıların yatak ve bakım masrafları her mali yılda düzenlemek üzere Bakanlar Kuruluna yetki verilme esası getirilmiştir.
8. Tasarının 8. Maddesi Huzurevine müracaat şekli, kabulü, ödenecek aylık, veya yapılacak yardım, vefat eden ve çeşitli bankalarda yatırılmış paraları bulunan merhum kişilerin aileleri veya yasal mirasçıları belirli sürede aranmayan paraların Huzurevi amaçları için kullanılmasını düzenlemek amacıyla Bakanlar Kuruluna Tüzük yapma yetkisi verilmiştir.
9. Tasarının 9. Maddesi yasanın yürürlüğe girişini düzenlemektedir.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Komite Başkanı Hüseyin Curcioğlu.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerinde söz isteyen var mı?... Buyurun Sayın Hüseyin Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Komite başkanı oybirliğiyle dedi fakat aslında öyle değildir.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden)- Çünkü Sayın Angolemlî Komiteye gelmediği için oybirliğiyledir.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Çünkü Sayın Komite Başkanı Komite üyelerine çağrılarını nasıl vereceğini bilmez herhalde. Ben kürsüden inerken böyle...

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Söz hakkı dolmuştur Sayın Başkan...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Dolsun, tamam dolsun. Sorumlu bir arkadaş geldi, elime birşey verdi burdan, ben de gittim o tarafa tabii...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Eline her verileni alır mısın sen?...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Bir kâğıt verdi elime.

Değerli arkadaşlar; bu gerçektir. Gerçeği söylemekte bir sakınca yoktur.

Dolayısıyla gündem devam ediyordu, ben haber alamadım ve ilk defa olarak katılamadım. Tabii Sayın Bakan biraz önce aydındı burda bir yerde, diye oy vermeyiz diye.

Tabii değerli arkadaşlar; katılamayacağız. Muhalefet, muhalefet ede ede birtakım olumsuzlukların da olumluya çevirecek Huzurevi derken benim aklımda kalan farelerin insan kulağı yediğidir. Bu da bir gerçektir.

SAĞLIK VE SOSYAL YARIM BAKANI DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden), Angolemlî çok ayıp, yarın seni Huzurevine götürelim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Bakan dinle sabret. Niçin ayıp? Ayıp o günkü yönetimdir. Göz göre göre yaşlı insanların kulaklarını fareler yer.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Ne gün Lefkoşa'dasın seni Huzurevine götüreceğim. Çok ayıp.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Dinle Sayın Bakan, sabret biraz.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Milletvekillerini de beraber alacağız ve Huzurevine götüreceğiz seni. Yazlık diye kalabilirsin orda, çok ayıp.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Tamam Sayın Bakan sabret. İşte eleştiriler yapıla, yapıla...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Olmaz yani bu kadar da gerçek dışı konuşma, ayıptır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Dinle Sayın Bakan.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Bu kadar kör ve sağır olmak, çok ayıp.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Bakan bize izin verin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Sayın konuşmacının sözünü kesmeyelim efendim, dinleyelim efendim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Bakan bir kere daha bakayım. Muhalefet eleştire 'eleştire birtakım olumsuzlukları olumluya çevirebiliyor. Bu Huzurevi de böyledir. Bugün iyi dediniz, iyi olabilir. Ama bugünkü seviyeye gelmesinde de muhalefetin de katkıları vardır. Çünkü ben dediğim gibi hatırlıyorum...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Onun için birşey söyledik mi yahu?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ben hatırlıyorum o yerlerde insanlık suçu işleniyordu. Ve zamanın yöneticileri utanç bile duymuyorlardı. Burdan çıkıp muhalefet eleştirdiğinde yine ilgili bakan kalkıp eleştirileri reddedebiliyordu. Bugün bakıyoruz siz de aynı tutumdasınız. Muhalefet görevidir. Şimdi...

EŞBER SERAKICI (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Biraz evvel konuştuğun ile çelişki var.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Yoktur, çelişki Sayın Eşber Serakıncı.

NACİ T? USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Şimdi yer dedi mi?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ben şimdi mi yer dedim Sayın Eşber Serakıncı?

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - En azından onu söyledin. Çünkü arkası ile başı tutmadı.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Devam edin Anolemli, devam edin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Şimdi Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün yine Sayın Bakana soruyoruz burdan. Bu nedir? Yasa mıdır?

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Değil,yahu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- İçerisinde para verene makbuz da veriliyor deniyor. Yasa mı bu kardeşim ne?

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- E... ne verecek?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Bu bir talimatnamedir, yönetmelikten de aşağı birşeydir bu. Makbuz verilir.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Makbuz verilmez?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Bir Yasada bunlar mı yazılır? Niçin makbuz vermeyecektiniz. Makbuzsuz para alacaksınız. Yine bu Yasa içerisinde ekonomik...

EMİN USUN (Lefkoşa) (Yerinden)- Seçmenlerin var mı Sayın Angolemli?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Bizim her yerde var seçmenlerimiz Sayın Emin.

Yine bu Yasada değerli arkadaşlar ekonomik gücü yerinde olup sosyal yoksulluk, yokluk içinde bulunan yaşlılar ise ücretli olarak kabul edilir. Kim karar verecek buna? Bugün yaptığınız keyfiliklerin işte yazılı bir de mevzuatı olacaktır Kim karar verecektir buna?

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Ben vereceğim şimdi sana cevap.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Verecen, evet.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biz Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak insanlarımızın beşikten mezara kadar huzur içinde, onurlu bir yaşam sürmelerini arzu etmekteyiz ve bunun için çaba harcıyoruz ve çabalarımıza devam edeceğiz. Bugünkü gibi keyfi uygulamalarla, biraz önce de burada konuşmalar geçti. İnsanların yaşamlarını güçleştiren, onları kahveye bile çıkmayacak bir duruma getiren düzenlemelere karşıyız.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Huzurevinde yatan hasta kahveye nasıl çıkacak be Angolemlî? Yani bir tuhafsın.

(Dr. Mustafa Erbilen yerinden güler.)

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Evet, Sayın bakanın gülmesinin bitmesini beklerim.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Devam edin, devam edin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Evet, o kadar güldü Sayın Bakan ki ...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Oku, oku, vaktimiz var.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Bekliyeceksiniz.

Değerli arkadaşlar; gerçekten bu düzenleme hiçbir zaman köklü bir çözüm getirmemektedir. Bu düzenleme bugünkü keyfiliğin bir devamıdır. Bunun en bariz örneğini biraz önce burada gördük. Artık bu verilecek maaşlar, yardımlar veyahut alınacak harçlar konusunda somut, günün koşullarına uygun ölçülerle karşımıza gelmelisiniz. Çünkü, bugüne kadar gördük, denedik ve anladık ki ölçü verilmediğinde gayet keyfi ve acımasız davranıp; insanlarımıza insan onuru ile bağdaşır bir hayat seviyesi sürmelerine olanak vermiyorsunuz. Bu önümüze getirdiğiniz düzenleme de biraz önce anlattığımdan farksızdır ve tamamen keyfidir. Ve

size bu açıdan güvenimiz yoktur. Huzurevlerini bu düzenlemeyle huzursuzluk yuvaları haline çevirebiliriz. Dolayısıyla, biz bu Yasa Önerisine ret oyu vereceğiz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Angolemlî.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden)- Sayın Başkan, komite adına söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Komite Başkanı Hüseyin Curcioğlu.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Komite üyesi Hüseyin Angolemlî, aynı konuşmayı komite safhasında da yapmıştır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Her yerde yaparız Sayın Başkan, her yerde. Açıkça.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- Ancak, ne acıdır ki konuşmasında bir kâğıt parçasını elime tutttiler diyor.

ENVER EMİN (Lefkoşa)(Yerinden)- Paçavra diyor.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- O anlamda birşey geliyordu

HÜSEYİN ANGOLEMLİ(Yerinden)(Devamla)- Tahta parçası mı diyelim?

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Devamla)- Halbuki, bu çağrı, dağıtımı üzerinde bile nerelere gitti ve bütün komisyonların çağrısı da aynı yazıdır ve bunu komite sekreterine karşı ben bir zul addederim. Dolayısıyla, Meclise de, yani Meclis var mı yok mu havasını yansıtmakta Sayın Angolemlî. İkaz ettim komisyon safhasında da. Mecliste değinirsen dedim çağrıya, kalkıp biz de konuşacağız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden)(Devamla)- İkazını kendine sakla Sayın Curci.

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Devamla)- Aynı konuyu geldi burada söylüyor.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden)(Devamla)- Söylerim. Her yerde söylerim.

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Devamla)- Sayın milletvekilleri; size gelen davetiye böyle davetiye değil mi?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden)(Devamla)- O şekilde verilmez.

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Devamla)- Herkese bu davetiye geldiğine göre, Sayın Angolemlî'nin bu ayrıcalığını anlamıyorum nedendir? Dolayısıyla, bunun hakkında, bu konuda söz almak istedim. Çünkü, sanki komisyonda kendisi yoktur, bunları bilmiyorum.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANİ NAZİF BORMAN (Yerinden)- Partilerine kde gider.

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Devamla)- Ve biz kasıtlı olarak kendisine bir kâğıt veriyoruz anlamını yansıtmaktadır. Sırf zabıtlara geçsin diye bunu söyledim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Curcioğlu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Açıklık getireyim. Çünkü, kasıttan bahsetti. Bir dakikacıktır.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hiçbir zaman kasıtlı bir davranış olarak nitelemedim. Ben, gayet açık olarak söylüyorum. Burdan inerken ...

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden)- Meclis önünde söyledin, Meclis Kürsüsünden söyledin, nasıl?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Gündem devam ederken görevli arkadaş elime bir kâğıt verdi. Ben yerime gittiğimde gündem devam ediyordu. Dolayısıyla ben, kâğıdın farkına varmadım. Bunu açıkça söylüyorum buradan. Sayın Curcioğlu kasıt arar. Ben, hiçbirini de suçlamıyorum.

- 2263 -

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Yerinden)(Devamla) - O bizim suçumuz değil. Verildi ise bitti.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Anlamıyorum niye gocunmaya davet ediyorsun Sayın Curcioğlu!

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) Gayri ciddi konuşun..

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Komiteyi suçluyorsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ergin Abdullah.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz Huzurevi Yasasına olumlu yaklaşan ve bu oy doğrultumuzu Komisyon safhasında da ifade ettiğimiz için fazla uzun boylu konuşacak değilim. Onun için affınıza sığınarak bir heyetle Huzurevine yaptığımız ziyarette gözlemlerimiz olmuştur, onları dile getirmek isteriz ki, sanırım Sayın Bakan da bu gözlemlerimizi teyit edecektir. Bir kere Yasa Tasarısı önümüze geldiğinde Partide konuyu değerlendirdik ve dedik ki yerinde bir inceleme ve tetkik gezisi yapalım. Hep Başbakan yapacak değil ya bakanları ile birlikte, biz de müstakbel başbakan adayı ile birlikte, müstakbel gölge bakanları sıfatı ile yerinde inceleme gezisinde bulunduk.

(Naci T. Usar alkışlar.)

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Müstakbel gölge bakan olmaz.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ve gözlemlerimiz...

.../2264.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bravo Ergin. Söyle kendilerine biraz da dudakları uçuklasın.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Gözlemlerimiz...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla) - Çok rahat ettiler çünkü. Söyle biraz kendilerine de dudakları uçuklasın.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ve gözlemlerimiz açık ve nettir. Bir kere 4/4'lük bir Huzurevi olduğunu iddia edemeyecek herhalde Sayın Bakan bize.

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ (Yerinden)- Ergin; TKP'ye ne kaldı? Sen başbakan oldun, onlar?...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- İktidar siz misiniz be Erdal, onlar mı?...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden)- Rakibimizi anlayalım.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Rakibimiz kimdir bilelim.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Gerek ekonomik yoksunluk, gerekse sosyal yoksunluğa düşmüş yurttaşlarımızın böylesi sıcak bir yuva içerisinde rehabilite olmaları, üretkenliğe kavuşturulmaları ve benzeri diğer amaçlar için böylesi bir yasanın geçmesini bir gereksinim olarak görmekteyiz. Yalnız yaptığımız gözlemde ordaki görevlilerin bize verdiği bir bilgi vardır ki bunu burda belirtmek ihtiyacını hissediyoruz. 47 kişiye 4 personel bakmaktadır demişlerdir. Şimdi Sayın Bakan diyecek ki doğal olarak, yatalak durumda olan hastaları, kronik hastaları biz bölümlere ayırdık ve ayrı ünitelere gönderdik.

Bir kısmını geriyatrik vakaları ayrı bir bölümde, kronik yatalak hastaları Cengiz Topele gönderdik. Onun için yeterlidir diyecek belki. Fakat bizim gözlemimiz odur ki 47 bakıma muhtaç, gerek sosyal yoksunluk, gerekse diğer nedenlerden ötürü bu Huzurevinde devlet himayesine ve bakımına alınmış yaşlı yurttaşlarımıza bakacak personelin yeterli düzeyde olmadığını saptamış bulunuyoruz. Bu hususa dikkat çekiyoruz ve ordaki yaşlı insanlarımıza sevecen ve daha üst düzeyde randımanlı ve verimli bir hizmetin getirilebilmesi için personel eksikliğini giderilmesi gerektiğinin altını çizmek için söz aldım.

Oyumuz başında da belirttiğim gibi olumludur. 47 kişiye 4 personel bizce yetersizdir. Bu eksikliğin giderilmesi en büyük dileğimizdir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin Abdullah. Buyurun Sayın Bakan Mustafa Erbilen.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Angolemliler arkadaşımız en gayri ciddi konuşmalarından birini yapmıştır. Komitede gösterdiği gayri ciddiliği aynen burada, kürsüde de göstermiştir.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden) - Sen mi karar vereceksin?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bir kere Komiteye gidip görevini yapmadığı gibi...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sen bir kere Komiteye gelmedin Sayın Bakan. Ezbere konuşursun burda.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Komiteye de gidip görevini yapmadığı gibi, Yasaya bile hazırlanmamış ve burada okuyarak birşeyler üretme şeyini göstermiştir.

İDARI VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN
CURCIOĞLU (Yerinden)- Seçmene mesaj verecek

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Yani, o kadar gayrı ciddi hazırlandı ve kürsüye geldi, konuşmak için sanki. Bir gayrı ciddiliği de, bir de gayrı ciddiliği, huzurevinde farelerin insan kulaklarını yediği. Yani, kendi hayalhanesinde ürettiklerini ve sokakta, meyhanede ve kahvehanede söylediklerini geliyor ve Meclis Kürsüsünde de söylüyor. Bu Angolemlî'nin, işte, ne kadar halkın içerisinde neler söylediğinin en güzel misalidir. Geldi, bunu maalesef kürsüye de getirdi. Hiç olmazsa burada ...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bu ifadeleri Sayın Bakan basından da okudunuz. Zamanında okudunuz. Ama sen yoktun o devrede.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Sayın özgür ve arkadaşları huzurevlerini, çocuk yurtlarını gezmişler, gözlemlemişler, Yasayı ona göre hazırlamışlar ve bir kâğıt getirmişlerdir. Ama, kendileri o görevi yapmadıkları gibi, o hayalhanesinde ürettiklerini de doğru bir gerçekmiş gibi gelmiş, kürsüde anlatmıştır. Bu da çok ayıptır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden)(Devamla)- Sen Sayın Bakan dinlemesini de bilmezsin.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Dinlemesini çok iyi biliyorum. Ayıptır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden)(Devamla)- Dinlemesini de bilmen, anlamın da. Hiçbirşey bilmen.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Bir matematik hocasına, bir öğretmene yakışmaz. Ciddiyet ister bu işler Sayın Angolemlî. Teşekkür ederim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden)(Devamla)- Tam sana göredir.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Bakan Mustafa Erbilen.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Bu keçinin cam yemesine benzer.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Ret var mı?

SESLER- Var, var.

BAŞKAN- Var. Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP-

HUZUREVİ YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, "Huzurevi Yasası" olarak isimlendirilir.

BAŞKAN- 1'inci madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

Tefsir

2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:

"Bakanlar Kurulu", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.

"Bakanlık", Sosyal Hizmetler Dairesinin bağlı olduğu Bakanlığı anlatır.

"Bakan", Sosyal Hizmetler Dairesinin bağlı olduğu Bakanı anlatır.

"daire", Sosyal Hizmetler Dairesini anlatır.

"Müdür", Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürünü anlatır.

"Huzurevi", Sosyal ve ekonomik yönden yoksunluk içinde bulunan bakıma ve korunmaya muhtaç yaşlı yurttaşların, bir ev ortamı içinde bakılıp korunması, psikolojik ve sosyal yönden doyurucu özelliklere sahip kılınması ve her türlü gereksinimlerinin giderilmesini sağlamak amacıyla kurulan kurumu anlatır.

"Ekonomik yönden yoksunluk", kişinin günlük yaşamı içinde sahip olduğu temel gereksinimlerini karşılayabilecek maddi olanaklardan yoksun olması halini anlatır.

"Sosyal yönden yoksunluk", kişinin sosyal ilişkilerini düzenleyeceği bir ortam içinde bulunmaması, yardımlaşabileceği veya kendine bakabilecek bir yakının bulunmaması veya yakını olsa bile bu yakının kişiye yardım edecek olanaklardan yoksun olması halini anlatır.

BAŞKAN- 2'nci madde üzerinde söz isteyen var mı? Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

KÂTİP-

Huzurevi -
nin Amacı

3. Huzurevinin amacı, yaşlıların bakımlarını gerçekleştirmek; fiziksel ve ruhsal sağlıklarını sağlamak ve devam ettirmek; sosyal ilişkilerini geliştirmek; onları kendi güçleri oranında üretici duruma getirmek ve yaşamlarını huzur, güven, sağlık ve mutluluk içinde sürdürmelerini sağlamaktır.

BAŞKAN- 3'üncü madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

KÂTİP-

Huzureviñden
Yararlanma
Koşulları

4. Huzurevine yerleştireilecek olan yaşlılarda aşağıdaki nitelik ve koşullar aranır:

- (1) Yatalak olmamak; devamlı yatarak tıbbi tedavi ve bakıma gereksinimi olmamak; beden fonksiyonlarında kendi gereksinimlerini karşılamasına engel olacak sakatlığı veya bulaşıcı bir hastalığı bulunmamak;
- (2) Ruhsal sağlığı yerinde olmak;
- (3) Uyuşturucu madde kullanmamak;
- (4) Yeme, içme, tuvalet gibi günlük yaşam faaliyetlerini bağımsız yapabilecek nitelikte olmak;
- (5) Sosyal ve Ekonomik yönden yoksunluk içinde bulunduğu Sosyal Hizmet Memurları tarafından belirlenmiş olmak; ve
- (6) Elli beş yaşından daha küçük yaşta bulunmamak.

BAŞKAN- 4'üncü madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Huzurevine
Başvuru ve
kabul ko-
şulları

5. (1) 4'üncü maddedeki nitelik ve koşulları taşıyan yaşlılar, Huzurevinde kalmak için başvurabilirler.
- (2) Huzurevine ücretli veya ücretsiz olarak kabul edilecek her yaşlı için, Sosyal Hizmet Memurlarınca Sosyal Tahkikat Formu doldurulur.

Bu amaçla yapılan inceleme sonucunda, başvuran yaşlının sosyal ve ekonomik özellikleri, Huzurevine başvuru nedenleri, Huzurevinin bakımına uygun olup olmadığı, öncelikle alınmasının gerekip gerekmediği, gerekiyorsa nedenleri belirlenir.

- (3) Müdür, Sosyal Hizmet Memurlarınca doldurulan Sosyal Tahkikat Formunu esas alarak yaşlıyı Huzurevine kabul eder veya sıraya koyar veya başvuruyu reddeder.

BAŞKAN - 5'inci madde üzerinde söz isteyen?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

KATİP -

Ücretli
veya
ücretsiz
olarak
kabul
edilme

6. (1) (A) Huzurevine ekonomik yönden yoksunluk içinde olan, kendisine yasal olarak bakmakla sorumlu yakını olmayan veya yasal olarak sorumlu yakını olup da ekonomik yönden güçsüz olan yaşlılar ücretsiz olarak kabul edilirler.
- (B) Ekonomik gücü yerinde olup sosyal yoksunluk içinde bulunan yaşlılar ise ücretli olarak kabul edilirler.

.../2271.

Ancak, Huzurevinde ücretli olarak kalmakta iken sonradan olağanüstü bir nedenle gelir ve varlıklarını kaybedenler ve kendilerine yasal olarak bakmakla sorumlu yakını olmayanlar, ücretsiz olarak kalmaya devam ederler.

- (2) Bakanlar Kurulunca her mali yılda saptanan ücretler üzerinden her ay peşin olarak yatak ve bakım masrafları alınır ve karşılığında kendilerine makbuz verilir.

BAŞKAN - 6'ncı madde üzerinde söz isteyen?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

KÂTİP -

Yaşlıların
Ölümü
Halinde
Yapılacak
İşler

7. (1) Huzurevinde kalmakta iken ölen yaşlıların ailelerine durum bildirilir ve cenaze töreni yapmak isterlerse cenaze kendilerine teslim edilir.
- (2) Huzurevinde ücretsiz kalanlardan yakını bulunmayanların veya yakınları cenazeyi kaldıracak durumda olmayanların cenazelerinin techiz, tekfin ve defin işleri kurallar çerçevesinde yapılmak üzere defnedileceği yerin Belediyesine teslim edilir.
- (3) Ücretli yurttaşlardan yakını bulunmayanların cenazeleri Huzurevinde kaldırılır ve cenaze giderleri Huzurevindeki paralarından karşılanır.

BAŞKAN - 7'nci madde üzerinde söz isteyen?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

KÂTİP -

Huzurevinde 8. Huzurevinde kalırken ölenlerin bankalarda bulunan
ölenlerin paraları, aileleri ve/veya yasal mirascıları
paraları tarafından bir yıl içerisinde aranmaması halinde
Huzurevine geçer ve Huzurevi amaçları için
kullanılır.

BAŞKAN - 8'inci madde üzerinde söz isteyen?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

KÂTİP -

Tüzük 9. Bakanlar Kurulu, bu Yasa kuralları uyarınca
Yapma Huzurevinden yararlanacak olanlara ödenecek
Yetkisi aylık veya yardım ile diğer hakların nasıl
ödeneceği, bu haklardan nasıl yararlanılacağı,
Huzurevine başvurunun nasıl olacağı, kabulü,
Huzurevinde ölenlerin aranmayan paralarının
Huzurevi amaçları için nasıl kullanılacağı ve di-
ğer konularda Tüzükler yapabilir.

BAŞKAN - 9'uncu madde üzerinde söz isteyen?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

KATİP -

Yürürlüğe Giriş 10. Bu Yasa, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 10'uncu madde üzerinde söz isteyen?... Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi.

Böylece madde madde görüşülmesi tamamlandı. Sıra üçüncü görüşmesine gelmiştir. Üçüncü görüşmesi kısa isim okunmak ve bütünü oylanmak sureti ile yapılacaktır. Lütfen kısa ismi okur musunuz?

KATİP -

Kısa İsim Bu Yasa, Huzurevi Yasası olarak isimlendirilir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tasarının bütünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edildi. Hayırlı, uğurlu olsun.

sayın milletvekilleri; bugünkü görüşmelerimiz burda tamamlanmıştır. Gelecek birleşim 1 Aralık 1989 Cuma günü sabah saat 10.00'da size dağıtılan gündemle yapılacaktır.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış saati: 17.05

DONEM: I

YIL : 5

CUMHURİYET MECLİSİ
13'üncü Birleşim
28 Kasım 1989 Salı
Saat:10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.
- AI. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:
  - (1) Birinci Olağanüstü Birleşimin Birleştirilmiş Kapalı Oturum Tutanaklarının Okunması.
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER:
- IV. SORULAR
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ONERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER:
  - (1) Kamu Görevlileri(Değişiklik No:3) Yasa Tasarısı (Y.T.No:350/4/89)ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
  - (2) Sosyal Yardımlar Yasa Tasarısı (Y.T.No:344/4/89)ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
  - (3) Huzurevi Yasa Tasarısı(Y.T.No:349/4/89)ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
  - (4) Çocuk ve Genç Kişilerin Çalıştırılması(Değişiklik) Yasa Tasarısı(Y.T.No:315/4/89)ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.

- (5) Liman Düzenleme (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.NO: 292/3/88) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (6) Kıbrıs Türk Tabipler Birliği (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.NO:300/4/88) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.